ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

MAHALLA

Ўзбекистон “МАҲАЛЛА” хайрия жамғармасининг нашри

№ 82-83 (214-215) 2000 йил 15 ноябрь, чоршанба Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган Сотувда эркин нархда

«Озодлик» радиосининг хабарича, жаҳонда тайёрланаётган наркотик моддаларнинг 80 фоизи Афғонистон ва Покистон давлатлари ҳиссасига тўғри келар экан. Марказий Осиё мамлакатлари транзит йўл устига жойлашганликлари туфайли ўз чегараларидан «оқ ажал»ни олиб ўтувчиларга қарши кураш олиб боришга тўғри келмоқда. Шу йилнинг октябрь ойининг ўзида Тожикистондаги рус чегарачилари Афғонистондан олиб ўтилаётган бир тоннага яқин (шунинг 130 килоси героин) гиёҳванд моддаларни қўлга киритиб Наркокурьерларга бир миллион доллардан ортиқ зарар етказганлар.

***

Россия президенти В.Путин икки кунлик расмий ташриф билан Монголияда бўлди. Иккала давлат раҳбарларининг учрашувида иқтисодий масалалар қатори чегара ва Монголиянинг қарзи хусусидаги масалалар муҳокама қилинди. Путин кеча бу ердан Осиё ва Тинч океани регионидаги давлатларнинг саммитида қатнашиш учун Брунейга жўнаб кетди.

***

Катарда бўлиб ўтган мусулмон давлатларининг саммити Фаластин раҳбари Ё.Арофатнинг Исроил давлатига қарши санкция жорий қилиш тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватлади.

***

Филиппин парламенти намояндалари мамлакат президенти Ж.Эстрадани вазифасидан четлаштириш лозимлиги ҳақидаги талабни киритишди. Уларнинг даъволарича, президент қиморбозлардан 10 миллион доллар ҳажмида пора олган.

***

«Файнэнл таймс» (Буюк Британия) газетасидаги хабарга кўра 39 ёшли инглиз ишбилармони Йен Вудкок саноат технологияси соҳаси бўйича шуғулланади. У кейинги пайтларда Россия университетларида таълим олганларнинг ғояларига суяниб ишлай бошлади. Яқинда у Кэклтаунга жойлашган командасига бир гуруҳ рус олимларини олиб келди. Вудкок уларнинг технологияларидан фойдаланмоқчи, унинг сўзларига қараганда «...ғоялари зўр, бироқ Россияда уларни молия билан таъминловчилар йўқ».

***

Тожикистон бош вазири О.Оқилов Душанбега ташриф буюрган Россия ўқ-дориларни назорат қилиш ташкилотининг бошлиғи З.Пак билан учрашган. Учрашувда иккала давлат ўртасидаги ҳарбий-техник ҳамкорлик масалалари кўриб чиқилган.

***

Туркманбоши С.Ниёзовнинг Фармонига биноан ноябрь ойининг иккинчи шанбасида ҳар йили «Саломатлик куни» ўтказиладиган бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида

14 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисни Олий Мажлис раиси Э.Халилов бошқарди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессиясини 2000 йил 14 декабрь куни Тошкент шаҳрида чақириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Ушбу масала Кенгаш аъзолари томонидан талабчанлик билан муҳокама қилиниб, сессия кун тартибига киритилган ҳар бир қонун лойиҳаси ҳамда бошқа ҳужжатлар қўмита ва комиссиялар томонидан маромига етказилиши ва жойлардаги барча депутатларга тез кунларда етказилиши зарурлиги алоҳида қайд этиб ўтилди.

Учинчи сессияда биринчи ўқишда маъқулланган ва умумхалқ муҳокамаси учун оммавий ахборот воситаларида эълон қилинган қонун лойиҳалари юзасидан келиб тушган таклиф ва мулоҳазалар шуни кўрсатмоқдаки, деб таъкидлади Э.Халилов, кенг жамоатчилик келгусидаги ижтимоий муносабатларимизни тартибга солиб турадиган қонунларимиз замон талабларига мос бўлишини ва тараққиётимизга хизмат қилишини истайди. Шу боисдан ҳам лойиҳаларга доир жиддий мазмун касб этган кўплаб таклифлар қўмита ва комиссияларга ҳанузгача келиб тушмоқда. Афсуски, мамлакатимиздаги мавжуд расмий сиёсий партиялар, хусусан, парламентдаги партия фракцияларида ана шундай фаоллик, талабчанлик деярли сезилмайди. Улар ўртасидаги жонли бахслар сессия ҳукмига ҳавола этилаётган ҳужжатлар юзасидан амалий мунозаралар қабул қилинажак қонунларимизда жамият барча сиёсий кучларининг манфаатларини ифода этиш имконини берган бўлур эди.

Кенгаш мажлисида Олий Мажлиснинг тўртинчи сессиясига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш мақсадида парламент раисининг ўринбосари Б.Бугров раҳбарлигидаги депутатлар ишчи гуруҳи тузилди.

ЎзА.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг ҚАРОРИ

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессиясини чақириш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши

қарор қилади:

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси 2000 йил 14 декабрь куни Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси

Э.Халилов

Тошкент шаҳри,
2000 йил 14 ноябрь

Олий Мажлиснинг тўртинчи сессияси муҳокамасига қуйидаги масалаларни киритиш назарда тутилмоқда:

1. Олий Мажлиснинг Ўзбекистон халқига мурожаати.

2. Ўзбекистон Республикасининг 2001 йилга мўлжалланган Давлат бюджети тўғрисида.

3. «Бюджет тизими тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида /иккинчи ўқишда/.

4. «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида /иккинчи ўқишда/.

5. «Судлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг /янги таҳрири/ лойиҳаси ҳақида /иккинчи ўқишда/.

6. «Прокуратура тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг /янги таҳрири/ лойиҳаси ҳақида /биринчи ўқишда/.

7. «Қонун лойиҳаларининг умумхалқ муҳокамаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида /иккинчи ўқишда/.

8. «Терроризмга қарши кураш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида /иккинчи ўқишда/.

9. «Мудофаа тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг /янги таҳрири/ лойиҳаси ҳақида /биринчи ўқишда/.

10. «Илмий-техника ахбороти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида.

11. «Қурилиш соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар учун юридик шахсларнинг жавобгарлиги тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида.

12. «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида.

13. Бир қатор халқаро шартномалар ва конвенцияларни ратификация қилиш тўғрисида.

***

Шу масалалар билан бир қаторда депутатлар муҳокамасига Олий Мажлиснинг ваколат доирасига кирувчи бошқа масалаларни ҳам киритиш мўлжалланмоқда.

ШУ СОНИНГ

2-саҳифасида:

- Тарихнинг янги ва ҳақиқий саҳифалари.
- Франциялик «маҳаллалар» мамлакат бюджетининг 50 фоиз маблағига эгалик қилади.
- А.Акаев БМТ Бош котибига нима таклиф қилди?

3-саҳифасида:

- Профессор бўлса, атрофида қанчадан-қанча шогирди бўлсаю, кундуз уларни ўқитса-да, кечкурун савдогарлик қилса...
- Жиянимни ўз фамилиямга ўтказа оламанми? Сўранг, жавоб берамиз.
- Тоҳирнинг қабри қаерда? Зуҳроники-чи?
- Американинг собиқ Президенти Рональд Рейганга юлдузлар нимани башорат қилган эди?

4-саҳифасида:

- Учинчи қалб - тўнтарилган қалбдир, дейди Фозил қори Ёсин ўғли Собиров.
- Уйланиб, оила қуришлик пайғамбаримиз суннатларидир.
- Бошқотирмани ўзингиз ечинг, бировнинг бошини «қотирманг»!

ЖАМҒАРМАНИНГ ЖАМЛАНГАН ДАРДИ

ҲАЛИ КОМПЬЮТЕР ҲАҚИДАКУ ХАЁЛ ҲАМ ҚИЛМАЙМИЗУ...

Бугунги кунда Сурхондарёдаги «Маҳалла» хайрия жамғармаси вилоят бўлими мутасаддилари катта ташвиш, қувончлар орасида яшамоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар. Уларни элнинг севинчи фараҳбахш этса, ҳали ҳамон ечимини топмасдан келаётган муаммолари ўйга толдиради.

Ҳеч кимга сир эмаски, жойлардаги жамғарма бўлимларидан серфарзанд рўзғорлар, қариялар, ногиронлар умид билан моддий ёрдам кутадилар. Агар бунинг иложи топилса-ку, иш кўнгилли якун топади, бошарти жамғарманинг ўзи ҳам қийин кунларни ўтказаётган бўлса, унда қандай бўлади? Табиийки, жамғарма раҳбарлари хижолатпазликка тушишади. Туман, шаҳар «Маҳалла» жамғармалари раислари билан суҳбатлашганимизда, бу борадаги муаммоларни ҳам, яхши ишларни ҳам рўй-рост айтишди.

- Жамғармамиз билан Ҳокимлик ўртасида ўтиб бўлмас чуқур жарлик пайдо бўлгандек гўё, - дейди Музработ туман бўлинмаси раиси Бозор Алимов. - Сўнгги пайтларда ҳокимликдагилар бизни, биз эса уларни тушунмай қолгандекмиз. Масалан, жамғармамиз учун ер сўраб ҳокимликка кўп марта ариза ёзиб кирдим. Кошки, бирон бир натижа чиқса. Ҳеч бўлмаганда бир гектар ер беришганда ҳам эди, ишларимиз йўлга тушган бўлармиди. Халқимизда кулчали меҳмонсуймали меҳмон деган гап бор. Ёки бўлмаса, қуруқ дастурхонга фотиҳа юрмайди, деб ҳам айтадилар.

«Маҳалла» жамғармаси Ангор тумани бўлинмаси раиси Рустам Азимов эса муаммолар ҳамон ечилмай қолаётганлигини таъкидлаб шундай дейди:

- Туманимиздаги еттита маҳаллада ҳалиям тоза ичимлик суви, табиий газ йўқ. Маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари нобоп биноларда ўтириб ишлашга мажбур бўлишмоқда. Сейф, ёзув машинкалари йўқ, компьютер ҳақида-ку гапириб ўтиришнинг ўзи кулгули. 1-2 гектар ер ажратиб берилиши ҳақида кўп айтилаяпти, аммо гап гаплигича қолиб кетмоқда. Кўп умид-режалар билан «Маҳалла» жамғармаси қошида фирма очган эдик. Лекин кредит олиш учун қанча уринмайлик, ҳозирча фойдаси бўлмай турибди. Қилган шунча ҳаракатларимиз, югур-югурларимиз шамолга совурилиб кетармикан, деб ўйлаймиз.

«Маҳалла» жамғармаси Жарқўрғон туман бўлинмаси раиси Қувондиқ Бегалиев билан суҳбатлашсангиз, умидбахш гапларни эшитасиз.

- Жамғармамизнинг маблағ билан боғлиқ муаммоларини ечиб олганимизга анча вақт бўлди. Жамғармамиз қошида «Маҳалла» фирмаси бор. У қурилиш-таъмирлаш ишлари билан шуғулланади. Беш миллион сўм айланма пулимиз бор. Ўтган чоракликда 45 минг сўм соф фойда олдик. Учинчи чоракликда эса ярим миллион сўм соф фойда кўрдик. Шу олинган фойда пулидан хайр-саховат ишларини амалга ошираяпмиз. Бундан ташқари кам таъминланганларга моддий ёрдам бераяпмиз, ҳар хил фойдали, эсда қоладиган тадбирлар уюштираяпмиз.

Термиз шаҳар бўлинмаси раиси Селбиниёз Рўзиева ҳам ишлари маромида кетаётганидан вақти хуш.

- Шаҳримиздаги 19 та маҳалла тоза ичимлик суви, табиий газ билан тўлиқ таъминланган. Жамғармамиз қошида «Маҳалла» фирмасини очганмиз. Фирма учун беш миллион сўм кредит сўрадик, беришди. Ишларимизда яхши ўзгаришлар қилаяпмиз. Мени шаҳар ҳокимлигида ҳам, маҳаллаларда ҳам яхши, илиқ кутиб олишади. Чунки ишларимиз йўлга тушган, чунки барча билан тил топишиб ишлаймиз. Шаҳар ҳокимлигида таклиф ва мулоҳазаларимни эътибор билан тинглашади, зарур ҳолатларда қўлдан келганча ёрдам ҳам беришади. Айтмоқчиманки, кўп нарсалар бу дунёда одамнинг, раҳбарнинг ўзига ҳам боғлиқ.

Ҳа-да, Селбиниёз опа айтганидек, ишга дадил киришмасанг, гапингни етказиб айтолмасанг, шиддатли ҳаракат қилмасанг, қуруқ ният билан ишлар олға силжимайди. Ўз навбатида маҳалланинг мутасаддиларига ҳам кўп нарса боғлиқ. Буни ҳаёт кўрсатиб турибди. Бунинг устига ҳокимлик ҳам қўллаб юборса борми...

Маҳмуд АБУЛФАЙЗ,
«Mahalla» мухбири.

Қашқадарё

ОБУНА-2001

«MAHALLA» БИЗГА НЕЧУН МАНЗУР?

Қарши шаҳридаги 62 маҳалланинг барчаси ўзларининг севимли газеталари «Mahalla»га обуна бўлиб улгурдилар.

Шу ҳақда биз маҳалла оқсоқолларининг айримлари билан суҳбатлашдик.

Гулчеҳра ПРИМҚУЛОВА - Қарлуқбоғот маҳалла фуқаролар йиғини раиси, «Эл-юрт ҳурмати» ордени нишондори.

- «Mahalla» газетасида маҳаллалар ҳаёти кўзгудек акс этиб туради. Газета саҳифаларида биз муҳим ҳужжат, қўлланмаларни оламиз. Яқиндагина газетада «XXI аср маҳалласининг кафолатланган ҳуқуқлари» сарлавҳали ҳам илмий, ҳам назарий мақола берилди. Унда «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонуннинг асл моҳияти очиб берилган.

«Маҳалла»нинг ҳаётимизда тутган ўрнини ҳисобга олиб, биринчилар қаторида обуна бўлдик ҳамда камида 10 оиланинг обуна бўлишига эришмоқчимиз.

Эркин ФАЙЗИЕВ - Чармгар маҳалласининг оқсоқоли.

- «Mahalla» газетаси юзаки фикрлар, мулоҳазалар, енгил-елпи ёзиладиган мақола-ю маслаҳатлардан тамоман воз кечиб, бизнинг кўнглимиздаги газетага айланаяпти. Газета безаги, маҳаллаларнинг жойлашиши бир томонда бўлса, уларнинг лўнда, ихчам, мазмундорлиги, яна йирик кўринарли ҳарфларда терилиши жуда манзур бўлаяпти.

«XXI аср маҳалласи», «Яхшилар гулшани», «Ҳаёт сабоқлари», «Бугунимиз таҳлили», «Тарих - тирик» рукнлари остида бериладиган материаллар, қимматли фикр-мулоҳазалар, маслаҳатлар ҳеч кимни бефарқ қолдирмаса керак.

Газета бундан кейинги ўз мундарижа ва мазмунини янада бойитади, деб ишонамиз. Биз ҳамиша унинг мухлиси бўлиб қоламиз.

Мели ЗОКИРОВ - Бешгумбаз маҳалласи оқсоқоли.

- Кейинги пайтларда одоб-ахлоқ мавзусида мазмундор суҳбатлар, мақолалар берила бошланди. Улар билан танишсангиз, воқеалар худди сенинг маҳаллангда кечаётгандек туюлади, кишига. Чунки, бизда ҳам худди шундай дилни хира қилувчи воқеалар кўплаб учраб туради. Энди маъқул бўлса бир гап. Маҳаллалардаги ярамас иллатлар, инсонликка доғ тушираётган, оила номусини ерга ураётган баъзи кимсалар ҳақида фельетонлар бериш керак, токи бошқалар ундан ўрнак олсин.

Ҳа, айтмоқчи, спорт хабарлари ҳам бироз кўпайгани дуруст. Лекин бошқотирмалар айнан маҳаллаларга алоқадор бўлса, очилмаган қирралар кўзга ташланарди.

Куни кеча Қарши шаҳар ҳокимлигида бўлиб ўтган йиғилишда обуна сонини ҳеч бўлмаганда 100 нусхага етказишга келишиб олинди.

Ўз мухбиримиз.

Авлодлар суҳбати шукуҳли дамдир

ТАКРОР ЭСЛАТМА

ҚЎМИТА ЭМАС, ФУҚАРОЛАР ЙИҒИНИ, ДЕДИК-КУ?

Маълумки, мустақиллик туфайли халқимизнинг ўзигагина хос бўлган маҳалла тизимига эътибор кучайди. Хусусан, «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни билан унинг жамиятдаги ўрни, ваколатлари, ҳуқуқлари янада ошди. Шу боисдан шу пайтдан бошлабоқ унинг мавқеини «Маҳалла қўмитаси» деган ибора билан тўлиқ ифодалаш мумкин бўлмай қолди. Унинг кенг кўламли фаолияти назарда тутилиб фуқаролар йиғинлари ташкил бўлди ва мавжуд ўзини ўзи бошқариш органлари «Маҳалла фуқаролар йиғини», «Қишлоқ фуқаролар йиғини», «Овул фуқаролар йиғини», «Қўрғон фуқаролар йиғини», «Шаҳарча фуқаролар йиғини» деб юритила бошланганига ҳам анча йил бўлди. Аммо ҳалигача кўплаб республика ташкилотлари томонидан ва кўплаб матбуот нашрларида «Маҳалла қўмитаси», «Маҳалла хотин-қизлар қўмитаси» иборалари бемалол қўлланиб келинмоқда. Газетамизда бу ҳақда бир неча бор мақолалар эълон қилинишига қарамасдан бу ҳол матбуотчиларимиз ўртасида давом этаётганига айниқса ҳайронсан. Ахир ҳар бир маҳалла эшигида фуқаролар йиғини деб ёзиб қўйилган-ку?

«MAHALLA»НИНГ ХУШЁРЛИК МАСЛАҲАТЛАРИ

ГЎШТ БОЗОРИДА: ДАЛЛОЛГА ИШОНМАНГ

Одатда мол бозорида даллоллар бўлишини билардик. Энди гўшт бозорида ҳам сизни даллоллар кутиб оладиган бўлишибди. Сиз гўшт расталарида пайдо бўлишингиз билан улар келибоқ сизни гўшт сотувчилар олдига етаклаб, гўштни мақтай кетади. Бир томонда гўшт сотувчи, иккинчи томондан даллол қулоғингизни қоматга келтиравергач, қоғозга ўралган гўштлардан бирини оласиз. «Сиз учун яхши гўштни арзон бердим», дея гўштни қўлингизга тутқазади. Уйга бориб, ҳафсала қилиб ўлчаб кўринг - 2 кг кўпи билан 1 кг 700 грамм гўшт олиб борганингизни сезасиз. Демак даллолга ишонманг.

ПИЁЗ БОЗОРИДА: ҚОПЛАБ ОЛМАНГ

Энди келинг сиз билан пиёз бозорига ўтайлик. Бу ерда ҳам харидорни алдашнинг антиқа усуллари ўйлаб топилган. Қандай дейсизми? Буни қиш ғамини еб, пиёзни қоплаб кўтарасига савдолашиб олган ҳамшаҳарлардан сўранг. Улар уйга боргачгина қопнинг ўртаси пресланган хашак билан тўлдирилганлигини билади. Демак пиёзни қопдан тўкиб, ўлчаб олган маъқул.

Маслаҳатчи Чингиз МАХСУМОВ, уруш ва меҳнат фахрийси.

MAHALLA
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00123-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Ҳомий: «Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили: Тошкент, Буюк Турон кўчаси,41-уй

Телефонлар:
Хатлар бўлими: 136-53-75,
масъул котиб: 136-53-75
ижодий бўлимлар — 136-53-82,

Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.

Мақола ва хабарлар мазмуни, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

E-mail:mahalla@gazeta.silk.org

Яқиндагина босмадан чиққан «Ўзбекистоннинг янги тарихи» биринчи китоби асосан тарихимизнинг 1865 йилидан 1917 йил феврал инқилобигача бўлган даврини қамраб олган. Ўтмиш тарихимиздан биламизки, чоризм истилочилиги айни XIX аср ўрталарида тўсатдан содир бўлган воқеа эмас, балки у дунёга эгалик қилиш ниятида пайдо бўлган кўп йиллик стратегик мақсаддир.

ТАРИХНИНГ ЯНГИ ВА ҲАҚҚОНИЙ САҲИФАЛАРИ

XVIII аср бошларидаёқ Пётр I томонидан юборилган экспедиция, унинг Ўрта Осиёни ўрганиш борасидаги фаолиятининг ҳам асл мақсади қадимий Туркистонни мустамлакага айлантириш йўлидаги дастлабки уриниш эди. Ушбу китобда муаллифлар ўзбек тарихчилигида биринчи марта ана шу мустамлакачилик сиёсатининг асл моҳиятини ёритишга интилганлар.

Муаллифлар мустамлакачиликнинг ўлка бойликларини бутунлай ўзлаштириш, аҳолини арзон ишчи кучига айлантириш билан чекланмай, бутун ҳудудни чоризм салтанатининг узвий қисмига айлантириш, миллий маданиятни, улкан қадимий давлатчиликни барбод этиш мақсадида амалга оширилган, империянинг мудҳиш, узоқни кўзлаган сиёсати ва унинг аянчли оқибатларини асосли ҳужжатли манбалар асосида кенг ёритиб берганлар. Китобда Туркистондаги чор Россияси мустамлака тузуми ва истибдод зулми масалаларини атрофлича чуқур идрок этиш, ўрганиш, уч минг йиллик тарихга эга бўлган миллий давлатчиликни таг-томири билан йўқотишга қаратилган мустамлакачиликнинг бошқарув усули, шунингдек, ўлкани хомашё манбаи ҳамда тайёр маҳсулотлар бозорига айлантирган аграр сиёсати ва унинг моҳияти ҳам очиб берилган.

Туркистонда ўша даврда ижтимоий-сиёсий муҳит, жумладан, Қўқон хонлиги, Бухоро амирлиги, Хива хонликлари ўртасидаги ўзаро низо ва таҳдидларнинг кучайиши натижасида миллий бир бутунликнинг йўқлиги ва бундай тарқоқликларнинг оқибатлари қандай фожеаларга олиб келганлиги ҳам илмий жиҳатдан чуқур тадқиқ этилган.

Китобнинг асосий янгиликларидан бири шундан иборатки, унда илк марта ўша даврда Шарқ ва Ғарб дунёсида юз берган сиёсий воқеаларнинг жаҳон тизимининг ажралмас қисми бўлган Туркистондаги акс-садоси рўй-рост ёритилган. Ушбу тадқиқотнинг яна бир ўзига хос хусусияти унда аввало, шу кунгача ҳукмрон мавқега кўтарилган, аммо ҳаётий заминдан маҳрум бўлган айрим қарашларга янгича муносабат билдиришда бир ёқлама, субъектив ёндашувларга йўл қўймасдан ягона, холисона илмий-тадқиқот услубига амал қилинганлиги ҳам эътиборлидир. Буни нималарда кўриш мумкин?

Биринчидан, чор империясининг Ўрта Осиёдаги мустамлакачилик сиёсатининг асл қиёфаси ва унинг разилона моҳияти ҳамда империянинг миллий давлатчилик, тил, маданият ва маориф соҳасидаги сиёсатининг узоқни кўзлаган оқибатлари бор бўйича рўй-рост ёритилган.

Иккинчидан, китобда чоризм мустамлакачилигининг АҚШ, Англия, Германия ва Франция давлатлари мустамлакачилигидан фарқли ўлароқ ўзига хос сиёсати, яъни нафақат ўлка бойликларини ўзлаштириш ва арзон ишчи кучидан фойдаланиш билан чекланмаганлиги, балки ўз сиёсати орқали маҳаллий халқларни ўзлигидан айириш, руслаштиришга ҳамда Туркистонни иқтисодий-сиёсий, маданий-маърифий жиҳатдан батамом қолоқликка ва мутеликка айлантиришга қаратилганлиги ҳам чуқур таҳлил қилинган.

Маълумки, жаҳонда ҳеч бир давлат - Англия ҳам, Испания ҳам, Германия ҳам ўзининг мустамлакаларида халқларни инглизлаштириш, испанлаштириш ёки немислаштиришга қаратилган сиёсатни юритмаган эди. Бундай сиёсат фақатгина чор империясига хос бўлган ҳодиса, холос.

Учинчидан, асарда Туркистон ўлкасида миллий давлатчиликни тиклаш ва истиқлолга эришиш учун олиб борилган миллий-озодлик ҳаракатларининг тадрижи ва босқичлари, шунингдек, истиқлол мафкураси асосчилари бўлган жадидлар фаолияти ҳам кенг ёритилган.

Шунингдек, китобда чоризмнинг ўлкани хомашё манбаи ва арзон ташқи савдо бозорига айлантириш борасидаги сиёсатидан ташқари, уларнинг яна бир мудҳиш иши - қадимдан шижоатли, ботир халқ бўлган туркистонликларда орият ва жанговарлик ғурурини қандай бўлмасин сўндириш, ватан ва юртпарварлик ҳиссиётини ўлдиришга қаратилган фаолияти ҳам акс эттирилган.

Маълумки, мустамлакачиликларга қарши ўлканинг турли миллатга мансуб вакиллари Туркистон озодлиги ва миллий тараққиёт учун курашганлар. Шу боисдан ҳам китобда биринчи марта мустамлакачиликка қарши курашда ўзбек, қозоқ, қирғиз, туркман, тожик халқларининг жанговар қардошлиги илмий асосланиб «Туркистон - умумий уйимиз» жамоатчилик ҳаракатининг тарихий заминлари ҳам кўрсатилган. Ўлкадаги миллий озодлик ҳаракатлари ва уларнинг арбоблари ҳақидаги тарихий ҳақиқат ҳам бугунги кун нуқтаи назаридан баҳоланган бўлиб, миллий тафаккурнинг ўша даврга хос шаклланиш жараёни ҳақида ҳам қимматли маълумотлар беради.

Хулоса қилиб ушбу илмий-оммабоп китобнинг тарихшуносликда мавжуд бўлган эскирган услублардан воз кечилган ҳолда, воқеалар ҳамда жараёнларга холисона ёндошилиб, уларни ҳаққоний таҳлил қилиб, тарихий ҳужжатлар, мамлакатимизнинг барча архивларида ва Москва, Санкт-Петербургдаги давлат архивларида сақланаётган қимматли материаллар асосида ёзилганлигини ҳам алоҳида таъкидламоқчимиз.

Холмурод ХИДИРОВ.

ҚЎЛ ҚОВУШТИРИБМИ ЁКИ ҚЎЛ УШЛАШИБ...

** Ҳайъат аъзоси обрўлими, кенгаш аъзоси?*
** Хайрияни фақат байрамда амалга оширамизми?*
** Республика матбуоти маҳалла ҳаётини чуқур билмайди!*

Ўзбекистон журналистларни қайта тайёрлаш халқаро маркази Каунтерпарт Консорциум ташкилоти билан ҳамкорликда ўтказаётган «Ўзини ўзи бошқариш органлари ва нодавлат-нотижорат ташкилотлар - фуқаролик жамияти асоси. Улар муаммосининг оммавий ахборот воситаларида ёритилиши» мавзусида ўтаётган семинарларнинг биринчиси Нукус шаҳрида, кейингиси Бухоро ва Андижонда бўлиб ўтди. Семинарлар ишида бевосита қатнашиб, бир нарсага жиддий иқрор бўлишим мумкин: республикамизда бевосита одамларнинг ўз ташаббус ва ғайрати билан ташкил этилган нодавлат-нотижорат ташкилотлар ўз фаолиятида дуч келадиган муаммоларни баҳоли қудрат ечиб келмоқдалар.

- Одатда, демократик тамойиллар кучли равнақ топган давлатларда шахслар бирор бир ташкилотнинг, жамоатчилик уюшмасининг раиси ёки ҳайъат аъзоси бўлишдан кўра, кенгаш аъзоси бўлишни ўзларига обрў ва нуфуз деб биладилар, - деб таъкидлайди ўз маърузасида Президент ҳузуридаги ДЖҚ Академияси доценти Муқимжон Қирғизбоев. - Масалан, маҳалла фуқаролар йиғини маҳалла раисини ҳам, котибию посбонини ҳам сайлайди, лекин бюрократик кайфияти ҳукмрон бўлган раислар бизда кўпинча ҳал қилувчи куч-қувватга эга бўладилар. Шу ўринда М.Қирғизбоев бир қатор хорижий давлатлардаги ўзини ўзи бошқариш органларининг фаолиятидан мисоллар келтириб ўтди. Хусусан, Франциядаги маҳалла - коммунанинг оқсоқолини «мэр» деб аташади.

Франциялик «мэр» ўз ҳудудига мутлақ ҳокимлик қилолмайди, балки 6-7 кишидан иборат бўлган коммуна кенгашига ҳисобот беради ва ўз фаолиятини мазкур кенгаш «қош-қовоғи»га қараб белгилайди. Мамлакатда жами 37 мингта коммуна мавжуд бўлиб, уларнинг ихтиёрида 700 миллиард франк маблағи бор. Бу эса мамлакат бюджетининг 50 фоизи дегани!!!

Нодавлат ташкилотларнинг хайрия фаолияти ҳақида сўзлар экан, «Тадбиркор аёл» уюшмасининг Тошкент вилоят бўлими раиси Гулнора Маҳмудова бу борада амалга ошириладиган вазифалар бисёрлигини таъкидлади:

- Хайрия тадбири фақат байрамларда эмас, оддий кунларда ҳам давом этиши лозим, - деди тадбиркор аёл. - Бироқ бу фаолият ҳозирча бизда рағбатлантирилмаяпти. Тадбиркорларимиз хайр-саховат ишлари учун бор-йўғи 1 фоизлик имтиёзли солиқ тўловига эгадир.

Ваҳоланки, ривожланган давлатларда бу фаолият 5-10 фоизлик имтиёзли солиқ билан қўллаб-қувватланади. Шу мақсадда «Тадбиркор аёл»нинг Тошкент вилояти бўлими «Евроосиё» жамғармаси билан ҳамкорликда 229 корхона орасида ижтимоий сўров ўтказди. Маълум бўлишича, ушбу корхоналарнинг 71 фоизи хайрия ишини амалга оширган экан, лекин бу соҳада уларга ҳеч бир рағбат кўрсатилмаган. Қолаверса, қайси амалий иш хайр-саховатга киради, қайси бири кирмаслигини ҳам улар аниқ билишмас экан.

Семинарлар шуниси билан яхши ўтаяптики, бу тадбирларда жамоатчилик фикрларини шакллантира оладиган журналистлар ҳам иштирок этишаяпти. Бироқ, «Mahalla» газетаси Бош муҳаррирининг таъкидлашича, республика ОАВи нодавлат ташкилотлар ишини баҳоли қудрат ёритсада, маҳалла мавзуси ҳалигача етарли ёритилмаяпти. Кўпинча эса термин-атамалар ҳам хато ёзилаётганини учратиш мумкин. Айниқса маҳалла мавзусига Қорақалпоғистон Республикасида «чанқоқлик» сезилар экан. Шундан бўлса керак, Нукус давлат университети талабаларини семинарда кўпроқ қизиқтирган масала ўз истиқомат жойларининг оқсоқолларига бўлди.

Бухоро ва Андижонда эса маҳалла мавзуси озмикўпми ёритилиб турибди.

Нодир АЛИМОВ, «Mahalla» мухбири.

ИБРАТ

ТУЗОҚНИ КЎРСА-ДА, НАФСИНИ ТИЙЁЛМАГАН БУЛБУЛ

Қадимда бир боғбон ўтган экан. Унинг чиройли боғи бўлиб, ҳаммаанинг ҳаваси келар экан. Боғда турли хил анвойи гуллар бўлсада, боғбон бир нарсани, яъни боғида доимо булбул хониш қилишини орзу қиларкан. Лекин боғ қишлоқ ўртасида бўлгани учунми боққа ҳеч булбул келмас экан. Охири боғбон баҳор пайти ямяшил ўтларга, турфа гулларга бурканган далага чиқиб тузоқ қўйибди. Ниҳоят бир неча кун деганда бир булбул тузоққа илинипти. Хурсанд бўлган боғбон булбулни қафасга солиб, боғнинг ўртасидаги катта бир дарахтга осиб қўйипти. Булбул қафасда ғамгин хониш қилар, боғбон эса уни ҳар куни тинглар экан. Шу аснода орадан бир неча йил ўтибди. Бир куни булбул боғбонга: - Э, боғбон, сен мени бир неча йилдан буён тутқунликда асраб келмоқдасан. Кел, менга бир яхшилик қил, мени қафасдан бўшат. Эвазига сенга бир сирни айтаман, - дебди.

- Қандай сир экан? - дебди қизиққан боғбон.

- Мени қафасдан озод этишга ваъда берсанг айтаман, - дебди булбул.

Боғбон рози бўлибди.

Шунда булбул боғбонга: - Мен турган дарахтнинг тагини қирқ газ ковласанг, ичи тиллога тўла хум чиқади, - дебди ва боғбондан қўйиб юборишни яна илтимос қилибди.

Боғбон булбулга ишонқирамай қафасдан бўшатмапти ва булбул айтган жойни фарзандлари билан қазий бошлабди. Ниҳоят, бир неча кун деганда қирқ газ чуқурни қазишибди ва булбул айтганидек хумга дуч келишибди. Ҳақиқатан ҳам хумнинг ичи тўла тилло экан.

Боғбон булбулнинг ақли олдида лол қолибди.

- Энди қўйиб юборарсан? - дебди булбул.

- Қўйишга қўяман, аммо олдин бир саволимга жавоб берсанг, - дебди боғбон.

- Қандай савол экан? - дебди булбул.

- Э, булбул. Сен шунчалик ақл-заковат эгаси экансанки, қирқ газ ер остидаги сир-синоатни билдинг. Наҳотки, сен мен қўйган тузоқни сезмадинг? Саволим шу, дебди боғбон.

- Ҳа, саволинг жуда ўринли, - дебди булбул. Тузоқни сезган эдим. Афсуслар бўлсинки, нафсимни жиловлай олмадим, унинг қулига айландим. Дон-дунларни ейману, тузоққа тушмасдан қутилиб кетаман деб ўйлаган эдим. Лекин мен ўйлаганчалик бўлмади. Ундан кейинги аҳволим ўзингга маълум.

Ўтган ишга саловат. Энди буёғига эҳтиёт бўл дебди боғбон ва булбулни қафасдан бўшатибди.

Саъдулла ЎЛЖАЕВ.

МЕҲР - МУРУВВАТДАН ОЛАМ МУНАВВАР

«Соғлом авлод учун» халқаро жамғармасининг Тошкент вилояти бўлими Янгийўл шаҳридаги «Кичкинтой» акциядорлик жамияти жамоасининг хайрия тариқасида юборган 224 жуфт пойафзални қабул қилиб олди.

Шунингдек, сўнгги бир ой ичида жамғарма ҳисоб рақамига Олмалиқ шаҳридаги автокорхона 30 минг, «Савдо» масъулияти чекланган жамият ўн минг сўм ўтказди.

Бу буюмлар ногиронлар куни арафасида вилоятдаги махсус интернат ва меҳрибонлик уйларида тарбияланаётган ўғил-қизларга топширилади.

- Фабрика жамоасининг тухфаси бир томондан кўнгли ярим фарзандларимизни қувонтирса, хайрия тадбирларини ўтказишга кўмаклашаётганларнинг сафи кенгаяётганлиги бизни ҳам хурсанд қилмоқда - деди жамғарма вилоят бўлимининг раҳбари Гулсанам Ваҳобова.

Жамғарма ходимлари халқаро ногиронлар куни доирасидаги тадбирларнинг дастлабкиларини Бўстонлиқ туманидаги 125 - махсус интернат-мактабда ва Паркент туманидаги Заркент қишлоғида ўтказадилар.

Тошкент вилояти, «Туркистон-пресс»

БАЛЛИ, ТАДБИРКОРЛАР

ЎЗ МАБЛАҒИГА - ГУЗАР

Асака туманидаги Ўзбекистон қишлоқ фуқаролар йиғинида Аргин дея номланадиган гузар бор. Бу гузарни тилга олишимиз бежиз эмас. Бир пайтлар қаровсиз, ташландиқ бўлиб ётган жой эди.

Маҳаллада ака-ука Зоҳиджон, Зуҳриддин, Зиёвиддин Мирзаевдек тадбиркорларнинг борлиги маҳалланинг чирой очишига турткi бўлди. Тадбиркор ака-укалар ўз маблағлари ҳисобидан гузар барпо этдилар. Асли аҳоли зич жой бўлганидан уларнинг саъйи ҳаракати айни муддао эди. Ҳозирда гузарда юз хўрандага мўлжалланган ошхона, оталар чойхонаси, иккинчи қаватда эса ёшлар дам олиш маскани, шунингдек, ўнта савдо дўконини ўз ичига олган расталар ишлаб турибди. Ихчам бозорча ишга туширилиб сабзавот, мевачева ва саноат моллари сотиш ҳам йўлга қўйилди.

Маҳалладошларнинг фахр билан эътироф этишларича, тадбиркор ака-укалар автомобиллар сотиш ҳамда мол бозорини ҳам барпо этиш ниятидалар. Ниятингизга етинг, маҳалла алқаган тадбиркорлар!

ТЎРТ МАҲАЛЛА БАҲРАМАНД

Маҳалла ўз тадбиркорига эга бўлса, юки ерда қолмас экан.

Буни Андижон туманининг «Завроқ» қишлоғи Конди маҳалласидаги тадбиркор Абдужаббор Ортиқов мисолида кўриш мумкин. Унинг саъйи ҳаракати билан қуриб, ишга туширилган обжувоздан ўз маҳалладошларигина эмас, балки ён атрофидаги тўрт маҳалла аҳли баҳраманд.

Ўз мухбиримиз.

ВОҚЕЛИКНИ БИР ЗУМ ТЎХТАТИБ... ЖОНЛАНТИРАДИГАН ИНСОН

Фотомухбирлар ишига баҳо берилганида, воқелик қайси нуқтадан, қандай «кўз» билан ифода этилганига эътибор қаратилади. Владимир Молгачёвнинг «фотонигоҳи» ўзининг ноёблиги, ўзига хослигини илк бор кўрсата бошлаганида дастлаб устозлар ҳайрон бўлишди. В.Молгачёв олган суратларда ҳаёт бутун ҳаракати, суръати билан акс этиб туради. Шунинг учун бўлса керак, у суратга олган лавҳаларда сунъий «қотиб туриш»лар, фотообъективга маҳом қилишлар умуман сезилмайди.

1970-йилларда «Правда Востока» газетасига ишга келган Владимир Дмитриевич фотосуратчилик жабҳасига ўзининг янгилигини киритди, яъни кенг бурчакли объектив билан эмас, тор объектив билан сурат туширa бошлади.

- Мен туширган суратларда асосий эътибор мавзуга қаратилар эди, кенг бурчакли объективда эса орқадаги фон ҳам бутун ҳажми билан суратга олиниб, у одатда томошабин назарини чалғитади.

Янгиликни тез қамраб, ҳаётга зулликда татбиқ эта оладиган Владимир Молгачёв бугунги кунда ҳам техниканинг энг тараққий этган усулларидан кенг фойдаланаяпти. Хусусан, у ҳозирги компьютер дизайнерлиги билан машғул бўлиб, Ўзбекистоннинг тарихи, қадимий анжомлари акс этган буклет ва каталоглар тайёрлаш билан банд бўлаяпти. Унинг иштирокида тайёрланаётган бадиий-тасвирий мажмуалар кенг омманинг маънавий мулкига бебаҳо хазина бўлиб қўшилмоқда.

Суратда: В.Молгачёв (чапда) журналистлар даврасида.

ТАДБИР

ОҚИБАТда ОҚИБАТ

Яқинда Мирзо Улуғбек туманининг Оқибат маҳалла гузарида «Соғлом авлод» йилига бағишлаб тадбир ўтказилди. Маҳалла ҳудудида яшовчи кам таъминланган оилалар фарзандлари даврасида бўлиб ўтган мазкур тадбирда маҳалла йиғини раиси Омонулла Шарипов йиғилганларни байрамона тадбир билан табриклаб, тадбирни ўтказишда бош-қош бўлган ва беғараз ёрдам кўрсатган, маҳаллани оталиққа олган ҳомий ташкилотлар: Республика болалар жамғармаси раиси И.Юнусова, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори, иқтисод фанлари доктори Ф.Оқназаровлар шаънига барча йиғилганлар томонидан миннатдорчилик билдирди.

Шу куни ночор оилаларнинг қирққа яқин фарзандларига тортиқ қилинган совға-саломлар, уларнинг мурғак қалбига бир дунё шодлик улашди.

ОҒУЧИЛАР - ОФАТЧИЛАР

Наманган

Гиёҳвандлик моддалари билан олди-сотди қилувчилар, ташувчи ва тарқатувчилар тобора пинҳона усуллар билан ўзларининг қинғир ишларини давом эттирмоқчи бўладилар. Яқинда Учқўрғон тумани ички ишлар бўлими ходимлари Қирғизистон республикаси фуқаролари Қиёлбек Абдураимов ва Худойберди Сафаровларнинг қабиҳ ниятларининг амалга ошишига йўл бермадилар. Олиб борилган тезкор ҳаракатлар натижасида уларнинг 1 килограмм-у 200 граммга яқин гиёҳванд моддани олиб келишгани ва бунинг учун «мижоз» уларга 500 минг сўм пул ваъда қилганлиги маълум бўлди.

***

Самарқанд

Қўшработ тумани ички ишлар бўлими ходимлари томонидан олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида Жўш фуқаролар йиғинига қарашли Булоқбоши қишлоғида яшовчи А.Одилнинг уйидан бир қоп марихуана гиёҳвандлик моддаси топилди.

***

Сурхондарё

Шеробод тумани ички ишлар бўлими ходимлари томонидан олиб борилган тадбирлар натижасида эса Музрабод тумани Янгиобод жамоа хўжалиги Шоликор маҳалласида яшовчи 1958 йилда туғилган Абдушариф Расулов 1 килограмм-у 750 граммга яқин «опий» гиёҳванд моддасини 600 АҚШ долларига сотаётган вақтида қўлга олинди. Термиз шаҳрининг Муқимий номли кўчасида яшовчи муқаддам судланган, 42 ёшли Ж.Бобо ўзи ишлаб келаётган шаҳар «Оқавасув» ташкилотига қарашли бўлган ташландиқ ерда марихуана гиёҳвандлик ўсимлигини парваришлаётгани ҳам Термиз шаҳар ички ишлар бўлими ходимлари томонидан аниқланди. Холислар иштирокида уйи кўздан кечирилганида 1 килограмм-у 300 граммга яқин қуритилган наша гиёҳвандлик моддасини сақлаб келаётганлиги ҳам фош этилди.

Шерали АНВАРОВ, ИИВ Матбуот маркази ходими.

ОЛАМДА ГАП КЎП

СЯНГАН

Хитойнинг Гуанси-Чжуан мухтор туманидаги хусусий шахталардан бирида портлаш юз берди. Натижада 15 киши ҳалок бўлди, 10 киши жароҳатланди. Хабарларга қараганда, ҳалокат газ портлаши туфайли содир бўлган.

Сентябр охирларида Гуйчжоу вилоятидаги шахталардан бирида, сўнгги ўн йилликдаги энг кучли портлаш юз берган ва 160 киши ҳаётдан кўз юмган эди. Ўшанда ҳам портлашга газ сабаб бўлганди. Хитой шахталарида газ туфайли содир бўлган портлашлар қурбонлари йилига ўн минг кишини ташкил этмоқда.

ДЕҲЛИ

Ҳиндистоннинг Гужарат штатида Ми-8 ҳарбий-транспорт вертолёти ҳалокатга учраши натижасида мамлакат қуролли кучларининг 7 нафар зобити ҳалок бўлди. Вертолётдагиларнинг 5 нафаригина омон қолди.

Ҳиндистон ҳарбий-ҳаво кучларидан маълум қилинишича, 12 ноябр куни вертолёт билан алоқа узилган ва 12 нафар ҳарбий хизматчи бедарак йўқолди, деб ҳисобланган. Қидирув ишлари натижасида вертолёт Покистон чегарасига 10 километрлик масофада топилган. Ми-8 Покистон ҳаво ҳужумидан мудофаа воситалари томонидан уриб туширилганлиги ҳақида тахмин ҳам йўқ эмас.

БОГОТА

Колумбия ҳарбий бўлинмалари мамлакат жанубида Колумбия инқилобий қуролли кучлари жангариларига қарши операция ўтказди. Отишма чоғида 14 нафар жангари ўлдирилди. Пасто ҳамда Путумайо департаментларини туташтирувчи йўл очилиб, мамлакатнинг жанубий ҳудудларига озиқ-овқат ва бошқа ҳаёт учун муҳим бўлган маҳсулотлар етказиб бериш имконияти вужудга келтирилди.

Икки ой аввал жангарилар Путумайо департаментига элтувчи йўлларни беркитиб, бу йўл орқали юк ташишни тўхтатиб қўйган эди. Исёнчилар шу йўл билан департаментни Колумбиянинг бошқа ҳудудларидан ажратиб қўйишга уринган. Натижада бу ердаги қишлоқларда озиқ-овқат ва дори-дармон танқислиги муаммоси юзага келган эди.

ДЕҲЛИ

Ғарб давлатларининг иқтисодий жазо чоралари ўз таъсирини йўқотмоқда. Деҳлига ташриф буюрган Жаҳон банки президенти Жеймс Вулфенсон Ҳиндистон молия вазири Яшвант Сингҳ билан учрашувда шундай деди. Ж.Вулфенсоннинг таъкидлашича, у ташрифи давомида мамлакат иқтисоди билан танишиб чиққач, 1998 йилда ядро қуроли синови ўтказгани учун АҚШ ташаббуси билан Ҳиндистонга нисбатан жорий этилган иқтисодий жазо чоралари мамлакат иқтисодига таъсир кўрсатмаганига амин бўлган.

ДУНЁ...ДУНЁ...ДУНЁ

БИШКЕК

Қирғизистон президенти Асқар Акаев БМТ Бош котиби Кофи Аннанга Бишкекда ташкилотнинг сиёсий масалалар бўйича марказини ташкил этишни таклиф қилди. А.Акаевнинг таъкидлашича, мазкур марказнинг ташкил этилиши Қирғизистон билан БМТ ўртасидаги минтақада тинчликни сақлаш, мамлакатда демократик жараёнлар ва инсон ҳуқуқлари ҳимоясини таъминлаш масалалари бўйича ҳамкорлик самарадорлигини янада оширишга хизмат қилади.

ЎзА.

СЎРАНГ, БИЛИБ ОЛИНГ

Пенсия тайинлашда агар ҳеч қанақа ҳужжатлар мавжуд бўлмаса иш стажи қандай тасдиқланади?

М.Семёнов

Тошкент.

Пенсия тайинлаш тўғрисидаги масала ҳал этилаётганда меҳнат дафтарчаси иш стажини тасдиқловчи асосий ҳужжат ҳисобланади. Бу ҳужжат бўлмаса (йўқотилган) бу ҳолат пенсияга чиқиш истагини билдирган шахс ишлаган корхона, муассаса, ташкилотлар томонидан берилган ҳужжатлар, шунингдек архив маълумотлари асосида тасдиқланиши мумкин.

Уй бекаси (ёлланиб), тарбиячи, шофёр ва ҳакозо ишлар билан банд бўлган шахслар меҳнати бундай иш билан таъминлаб, иш берувчи орган томонидан бу фаолиятни тасдиқловчи маълумотномаси асосида (агар у ижтимоий бадалларини тўлаб борган бўлса) белгиланади.

Бу шунингдек, иш билан таъминлаш органи ҳам бўлиши мумкин. Агар меҳнат фаолиятини тасдиқловчи ҳужжатлар табиий офат туфайли йўқотилган ва уни тиклашнинг иложи бўлмаса, иш стажи ижтимоий таъминот органлари асосида аниқланиши мумкин. Бунда гувоҳлар кўрсатмаси расмийлаштирилади.

Гувоҳларнинг камида биттаси далил ва бошқа ҳужжатлар асосида мурожаат этувчининг муайян ташкилотларда маълум бир давр мобайнида бирга ишлаганлигини тасдиқлаши керак. Гувоҳларнинг кўрсатмасини расмийлаштириш ва уни инобатга олиш рад этилганда, рад этиш тўғрисида жавоб талаб қилиниб, унинг устидан юқори турувчи ижтимоий таъминот органига ёки судга мурожаат этиш лозим.

Бир йилда икки марта меҳнат таътилига чиқиш мумкинми?

О.Каримов

Фориш тумани.

Мумкин. Бунда ходимга иш жойидан бериладиган йиллик меҳнат таътилини иккига бўлишга тўғри келади. Бу албатта ходимнинг таътилни қисмларга бўлиб бериш тўғрисида иш берувчига қилган ёзма мурожаати асосида бўлади.

Таътилни қисмларга бўлиб фойдаланилганда таътилнинг бир қисми ўн икки иш кунидан кам бўлмаслиги лозим.

Менинг жияним, яъни опамнинг ўғли икки йилдан буён биз билан яшайди. У менинг фамилиямга ўтишини истардим. Бунинг учун нима қилиш керак?

Ш.Раҳимова

Қашқадарё вилояти.

Бунинг учун васийлик ва ҳомийлик органига мурожаат этиш лозим. Бу орган боланинг манфаатларини ва ота-онанинг фикрини ҳисобга олган ҳолда масалани ҳал қилади.

Исм ва фамилиясини ўзгартириш фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органи томонидан амалга оширилади.

Ўн ёшга тўлган боланинг исми ва фамилиясини ўзгартиришда унинг розилиги талаб қилинади.

Саволларга ҳуқуқшунос Дониёр ХАЛИЛОВ жавоб берди.

МУЛОҲАЗА

Расул РАҲМОНОВ, меҳнат фахрийси

ЖАҲОН ТАЖРИБАСИДА БОР АМАЛЛАР

** Профессор - тадбиркор*
** Раҳбар - мулкдор, кўчмас мулк эгаси*

Янги давр, бозор иқтисодига ўтиш жараёнлари собиқ шўролар зўрма-зўраки турмуш тарзимизга сингдирган кўникмалар доирасидан дадил ёриб чиқишни тақозо этмоқда.

Етмиш икки йил давомида жамоат фикрига, ҳаётига пайванд бўлиб кетган баъзи мулоҳазалар ҳозир ҳам қулоққа чалиниб туради. Хусусан, зиёли, олим, профессор, фан номзодларининг, раҳбар ходимларнинг тижорат билан, тадбиркорлик билан шуғулланишларини ҳазм қилолмай, ярми ҳазил, ярми чин «тузлашларнинг», истеҳзо билан эслашларнинг гувоҳи бўлиб қоламиз. Ваҳоланки, чет эл мамлакатлари тажрибасида бу ҳол аввалдан борлигини эслайман.

Собиқ шўролар тузуми даврида Венгрия, Чехословакия сингари мамлакатларда сафарда бўлган пайтимда кўрганман.

Венгрияда бизни кутиб олган мезбон ўзини «Профессор» деб таништирди. Жуда дилкаш, сўзамол, зериктирмайдиган яхши суҳбатдош инсон эди. Касби тилчи бўлгани, рус тилини билгани учун таътил ойларида таржимонлик қилишини, сайёҳлар гуруҳига бош бўлиб хорижий мамлакатларга боришни, биз каби юртларига меҳмон бўлиб келган гуруҳларга тилмочлик қилишини айтди. Профессор - таржимон. Бироз эриш туюлди, ўша вақтда. Начора, балки мутахассис етишмаса керак-да, деб ўйладик. Турмуши таъминланган, ҳурматли, вазмин профессорларни кўриб, собиқ қизил диёрдан келган кишининг хаёлига бошқа нима гап ҳам келарди. Бу ҳам холва экан. Шаҳар айланиб, тарихий ёдгорликларни кўриб, меҳмонхонага қайтдик. Ким дам олишга ёнбошлади, ким газета-журналларни варақлай бошлади. Камина тунги Будапештни кўргани чиқдим. Аҳоли яшайдиган мавзеларга бордим. Қайси кўз билан кўрайки, икки қаватли уйнинг биринчи қаватидаги мўъжазгина дўкончада профессор-таржимонимиз савдо қилмоқда эди. Узоқдан кузатдим - чиндан ҳам ўша. Дўконда ҳамма нарса бор.

Каминани кўриб, уялмасин, деган ўй билан тезроқ ўтиб кетдим. Ҳеч тушунолмасдим. Профессор бўлса, атрофида қанчадан-қанча шогирдлари юрса, кундуз уларни ўқитса-да, кечқурун савдогарчилик қилса! Йўғ-э! Вақтинча қарашиб турган бўлса керак. Орадан уч-тўрт кун ўтди. Нима деб сўрашни билмайман. Худди сўрасам уялиб, хижолат бўлиб қоладигандай. Қайтишимиз яқинлашар экан, бошимни ғовлатиб турган саволга ўзи жавоб бериб қолди.

- Сўрагannнинг айби йўқ! - деди секин у мени четга чорлаб. - Овора бўлиб, қайтариб олиб кетмаслик учун, ортиқча, нимаки нарсаларингиз бўлса - соатми, фотоаппаратми, пиёлами, майлида, сотиб олишим мумкин.

- Нима қиласиз? - сўрадим.

- Оилавий дўкончамиз бор, сотамиз.

Ётоқхонамга бошладим. Йўлга олган қази, охиргиси қолган кулча-нон бор эди. Иккита кофе буюриб, меҳмон қилдим. Гапнинг орасида қизиқдим.

- Устоз, одам чайқовчилик қилса уят бўлмайдими? Рухсат бериладими?

У қайтангга мени тушунмади. Саволимга савол билан жавоб берди.

- Нега уят бўлади? Ўғирлик бўлмаса, ахлоққа зид иш қилинмаса, мавжуд қонун-қоидалар асосида савдо қилиб, тегишли солиқлар ўз вақтида тўлаб турилса, нимаси ёмон. Аксинча, кони фойда - давлатга ҳам, ўзимизга ҳам.

Ўқитувчиликдан топганимиз рўзғор тебратишга, кийинишга кетса, қўшимча даромадга дунё айланамиз, томоша қиламиз, билмаганимизни биламиз, кўрмаганимизни кўрамиз. Ҳаракат қилиб топмасак, шунча харажатни ким беради бизга.

Гапнинг очиғи, ҳозир бўш вақтларида тижорат билан шуғулланаётган, қўшимча тирикчилик қилаётган зиёлиларни кўрсам сира ажабланмайман. Бозор иқтисоди, қўшимча даромад топиш шароитига ҳам кўникиб кетилишини ҳис этаман.

ҲЕЧ НАРСА ЎЗГАРМАЙДИ

Собиқ иттифоқ даврида каттами-кичикми амал курсисида ўтирган, ҳукумат машинаси хизматида турган, шифохонага бириктилган, ҳар йили имтиёзли йўлланма билан оромгоҳда дам олган, хуллас қанчадан-қанча қулайликларга эга бўлган эркакми, аёлми бир сабаб билан ёки нафақа ёшига етиб лавозимидан кетса, юқоридаги имкониятларидан ҳам мосуво бўларди. Ўқиган, уққан, янгичани ҳам, «эскичани» (дин кўзда тутиларди кўпроқ) ҳам тушунган одам бўлса ҳайтовур бу ҳолатдан чиқиб кетарди, борига шукур қиларди. «Тахт» бевафо, умр бебаҳо эканлигини англаб, ўзига тасалли бериб, бир иш топиб, овуниб кетарди. «Худо бундан оғир ташвишни юбормасин!» деб сабр-тоқат қилишарди. Ҳаётнинг иссиқ-совуғига чидаб, умргузаронлик қилишарди. Баъзилар-чи, куйиб, адо бўлишарди. Ўзлари кўнса бу ҳолга хотинлари, хотинлари кўнса, фарзандлари чидаёлмай, амалдорлик даврдаги турмуш тарзларини қумсаб яшашарди. Иззат талаб қилиб, таъма, боқимандалик кайфиятидан чиқолмай касалга чалиниб қолганлар ҳам бўларди. Янгиланиш даври, ҳар кимга тадбиркорлик, ишбилармонлик имкониятига қараб, мулкдор бўлиш имкониятини берди. Демак бизда ҳам хорижий тажрибаларни ўз ҳаётимизда қўллаш вақти келди.

Америкалик қаламкаш ҳамкасбим билан бўлиб ўтган суҳбат ёдимга келади. У ўшанда сочлари оқариб, сийраклашган ёши икки кам олтмишда экан. Суҳбат орасида нафақа нима бўлади, кейин қийналиб қолмайсизми? деб сўрайман. Ўша, советлар тузумидаги турмуш тарзимизни яхши билган мезбон мийиғида маъноли кулиб, бироз ўйланиб қолди. Чамамда, биз амал қиладиган қонун-қоидалар ёқмаса ҳам, уни ёмонлаб, менинг дилимни оғритишни истамасди. Ўртага тушган озгина сукунатдан кейин, гапни узоқдан бошлади.

- Биламиз, ҳар бир давлатнинг ўз йўриғи бор. Шу каби Американинг ҳам. Инсон дунёга бир марта келадими, ундан тўла баҳраманд бўлиб ўтиши керак. Эллик саккиз ёшгача баҳоли қудрат хизмат қилдими, бас қолган умрини дам олишга, роҳатда-фароғатда яшашга бағишласин. Қўлидан иш келади, фойдаси тегади, деб идорага боғлаб қўйиш одати йўқ бу ерда. Саволингизни тўғри тушунган бўлсам, пенсионер сифатида кўп имтиёзларни йўқотиб, ўксинмайсизми демоқчисиз? Унақа имтиёз аввало, қизиллардан чиққан қилиқ. Бизда ҳамма нарса бирдай, имконият - жамиятда тутган ўрнига боғлиқ. Ҳаммага баробар Худонинг бандаси деб қаралади. Шуни билган ҳолда, ҳар бир жон пенсияга чиққунга қадар кексалик ғамини еб қўяди.

Ҳар бир раҳбарнинг сиёсат, амал бобидаги имкониятти билан ёнма-ён даромад келиб турадиган иши, ҳунари бўлади. Айтайлик, то сиёсатга аралашгунча, амалга мингунча у бирон касб-ҳунарли бўлган-ку, маблағ топган-ку. Ана ўша соҳасини у ҳеч йиғиштирмайди. Ўзи ўта банд бўлиб қолганда ҳам, бир йўлини қилиб давом эттиради, албатта қўшимча даромад манбаи бўлади. Иш ҳақи, ташқаридан оладиган фойдасига қараб, турмуш даражасини белгилайди. Демак, сиёсат, амалдан кетгани билан, яшаш мақоми бузилмайди, ҳеч нарса йўқотмайди.

Бозор иқтисодиёти даврининг меъёрлари, жаҳон андозалари ҳаётимизга кириб келаётган, ўтиш даври жараёнларида унга кўникиб бориш табиийдир. Ҳам жонга малҳам, ҳам ҳамёнга ҳамдам, ҳалол тирикчилик манбаига эга бўлиш, бирон-бир касб-ҳунарнинг бошини ушлаш, хусусий фаолият билан шуғулланиш вақти етган кўринади. Шунда, юқорида кўрдингиз, хорижлик фуқаролардек сиёсат майдонидан, эгаллаб турган мартабадан кетганингизда ҳам моддий жиҳатдан ҳеч нарса йўқотмайсиз. Инсоний одатларингиз, одамийлик фазилатларингиз билан орттирган иззат-икромингизда юраверасиз. Негаки одамни амал эмас, амални одам безатади.

Фахрийларимиз ҳаётнинг иссиқ-совуғини кўрган тажрибали инсон сифатида қанчалик бой маънавий манбага эга бўлмасинлар, мабодо ўзгаришлардан орқада қолишса, бу ҳол тараққиёт, таълим-тарбия сифатига жиддий таъсир этарди. Ҳаёт илгарилаб, ўзиб кетаверади. Янги ҳаёт, катта тажриба тизимида замонавий муносабат зарур. Бу - жаҳон ҳамжамияти билан алоқаларни ривожлантиришда ҳам асқотади.

Бинобарин, ҳар бир миллатнинг ҳаракати фақат ўз Ватанига , ўз халқининг фойдасига хизмат қилади. Юқорида сўзлаганимиз у америкалик бўладими, бошқами ўз халқи, Ватани, миллати, дини манфаатини кўзлайди. Бошқа миллат манфаатига эса, фойдаси бўлса ишлайди. Ҳар бир миллат қанча ўқимишли, маданий бўлмасин, ўзга миллат уни ўзидан устун кўрмайди албатта. Лавҳамиздан мақсад - газетхонларни хорижда мавжуд бўлган баъзи беозор одатлардан воқиф этиш, холос. Ислоҳотлар жараёнида шарқча хусусиятларни, маҳаллий шарт-шароитларни ҳисобга олган ҳолда фойдаси тегадиганларини Ўзбекистон манфаатига фидо қилиш умидимиздир. Зеро ўзбекона хусусиятлар замонавий тараққиётга ҳамоҳангдир.

Бухоро «Ҳунарманд» уюшмаси аъзоси, миллий либослар устаси Дилрабо Барноева ўз шогирдлари билан

ИШОНЧ ВА АСТРОЛОГИЯ

ЮЛДУЗЛАР ГАПИРМАЙДИ - БУ ОДДИЙ ҲАҚИҚАТ

дейди бугунги замон астрологлари

Ҳурматли «Mahalla» газетаси таҳририяти ходимлари! Мен яқинда «Труд» газетасини ўқиб туриб, у ерда қизиқарли маълумотларга дуч келдим. Россиянинг обрўли актёрлари, композиторлари, айниқса сиёсатдонларидан кўпчилиги, хусусан Б.Березовский, А.Чубайс, С.Кириенколар ўз сиёсий ҳаракатларини юлдузлар жойлашувига қараб, яъни мунажжимлар башоратига амал қилган ҳолда рўёбга чиқарар эканлар. Самовий жисмлар башоратига ишониш, фол очиш илмига бизнинг халқимиз ҳам қаттиқ қизиқиши сир эмас. Астрология фани мунажжимлик илмига қандай қарайди, умуман, янги асрда юлдузларга қараб башорат қилиш «ҳунари» ривожланадими ёки у эскилик сарқити сифатида тарихда қоладими, олимларимизнинг бу ҳақдаги фикрлари қандай?

Зилола ЖУМАЕВА,

Қашқадарё вилояти.

Муштарийимизнинг ушбу саволига жавоб топиш учун биз Тошкент давлат педагогика университети доценти, физика-математика фанлари номзоди Маматмуса Маматазимовга мурожаат этдик.

- Мунажжимлар башоратига нафақат россияликлар, балки бутун дунё халқлари қизиқадилар ва уларнинг йўриғидан чиқмасликка ҳаракат қиладилар. 80-йилларнинг охирида Америка матбуотида АҚШнинг ўша даврдаги Президенти Рональд Рейганнинг ҳам юлдузлар башоратига қаттиқ амал қилганлиги ҳақида овозалар тарқалганди. Рейганлар оиласининг шахсий астрологи сифатида етти йил хизмат кўрсатган Джоан хоним Куигли ўз фаолиятини Рейганнинг 1980 йилда авж олган сайлов компаниясидаёқ бошлаган эди. «Унинг маслаҳат ва тавсияларига Р.Рейган ва Нэнси Рейганлар итоаткорона амал қилганлар ва йўриғидан чиқмаганлар», деб ёзади А.Сидорин.

Халқ Юлдузлар ҳаракатидан шунчалик сир-асрор ва маъно қидириб топишга уринмасин, астрология фани бу нарсаларга ўта совуққон қарайди, ҳатто бундай фолбинликларни рад этади. Умуман, юлдузлардан шунча маъно ва мазмун ўқиш инсонда қачондан пайдо бўлди, нега пайдо бўлди? Гап шундаки, қадим замонларда одамлар шуурида осмондаги юлдузларнинг ўзаро қўзғалмас ҳолда «михлангандек» туриши, Ой ва Қуёшнинг эса шу турғун маконда доимий ҳаракатланиши ҳақида илк тасаввурлар ҳосил бўлган. Месапотамия (ҳозирги Ироқ)лик коҳинлар осмонни худолар маскани деб билиб, Қуёш, Ой ва планеталар худо бошқариб турадиган жисм деб билишган. Шу хаёлда улар самовий жисмларнинг ҳаракатларини худонинг одамларга билдираётган муносабат - белгиси сифатида қадрлаб, уларни ўрганишга жазм этганлар. Табиатда учрайдиган турли офат, қурғоқчилик, тошқин, уруш, турли касалликлар эпидемиясида планеталар ҳаракатини айбдор деб билганлар.

Эрамизнинг биринчи асрига келиб, холдейлик (қадимги Вавилон) мунажжимлар еттида планетани аниқлаб, етти кундан иборат бўлган ҳафтани жорий этишди. Бунда якшанба - Қуёшнинг, душанба - Ойнинг, сешанба - Марснинг, чоршанба - Меркурийнинг, пайшанба - Юпитернинг, жума - Венеранинг, шанба - Сатурн кунлари деб белгиланди ва коҳинлар бу ҳафта кунларини асоссиз равишда бахтли ёхуд бахтсизга ажратиб юборишди. Масалан, Қуёш - Шамас худоси кунини муваффақиятлар, шанбани бахтсиз кун, душанбани омадсиз кун деб сифатладилар.

Бироқ асрлар ўтиши билан диний ақидаларга таянган ҳолда кунларнинг бахтли-бахтсизга ажратилиши толеънома (гороскоп)лар тузишда асос қилиб олинди. Инсониятнинг афсона ва уйдирмалари булоғидан сув ичувчи ҳозирги астрономия-мунажжимлик қанчалар ҳақиқатдан узоқлигига ишонч ҳосил қилгандирсиз?

- Машҳур астроном олимлар Беруний, Нострадамуслар ҳам гороскоп тузишганлиги ҳақида тарихдан маълумотлар бор, бунга қандай қарайсиз?

- Тўғри, ўрта аср Шарқ олимларининг, кейинроқ ғарб олимларининг подшоҳ саройларида мунажжимлик лавозимларида ишлаганликлари ҳақида маълумотлар йўқ эмас. Лекин уларнинг юлдузлар ҳаракатидан фол очишган ё очмаганликларини башорат қила олмаймиз. Бу ўринда Берунийнинг бир башоратчи ҳақидаги фикрини келтириш кифоя, менимча. «Кунларнинг бирида юлдузларга қараб башорат қилиш бобида ўзини тенгги йўқ аллома санаб юрган бир одам билан учрашдим. У ўзининг саводсизлиги туфайли юлдузларнинг ҳолати - турли ҳодисалар ва инсоннинг тақдирига боғлиқ деб ишонар эди» дейди киноя билан Беруний. Унинг замондоши Абу Али ибн Сино «Юлдузлар ҳукмининг раддияси» асарида «астрология ғирт ёлғон ва очиқдан-очиқ уйдирма» деб ёзади. «Маҳбуб ул-Қулуб» асарининг муаллифи Алишер Навоий ёзади: «Сайёра ва юлдузларни кузатиб, ҳукм чиқарадиган мунажжимлар нуқталарни ҳисоблаб лоф уралиган фолбинга ўхшайди. Улар думалоқ осмон, ундаги юлдузлар ва буржлар ҳақида афсоналар тўқиб, уларнинг шарофатли, хосиятсиз таъсирлари ҳақида сафсата сотадилар. Ҳолбуки уларнинг ўн сўзидан биттаси тасодифан ҳам тўғри чиқмайди. Ишларининг қабоҳат эканини улар ё тушунмайдилар ёки тушунишни истамайдилар».

Кўпчилик XVI асрда яшаган француз астрологи Нострадамус шахсини кераксиз даражада илоҳийлаштириб юбораяпти. Биринчидан унинг «Башоратнома»си аниқ шарҳлар билан ёзилмаган, балки ўта мужмал асар ҳисобланади. Унинг ўзича воқеаларни олдиндан айтиб беришини барча халқлар ўзларича талқин қилиб, асоссиз равишда илоҳийлаштириб юбораяптилар. Ҳозирги замон астрология илми бундай фол очишларни тан олмас экан, булар маълум шахсларнинг иқтисодий жиҳатдан яшаб қолишига манба бўлибгина хизмат қилган, деб хулоса чиқариш мумкин.

Нодир АЛИМОВ суҳбатлашди.

Ҳусниддин НУРИДДИНОВ

ТАРИХ — ЁДГОРЛИК

Атрофдаги қишлоқлардан деярли фарқ қилмайдиган Дунг Ковчин қишлоғи бирданига кўпчиликнинг оғзига тушиб қолди. Эндиликда узоқ-узоқлардан қишлоқдаги Тоҳир-Зуҳра ёдгорлигини зиёрат қилувчилар кўпайди. Қаровсиз, чакалак босиб ётган қабристон ободонлаштирилди, атрофи девор ва панжаралар билан ўралиб, ҳайкалчалар ва бошқа санъат асарлари билан безатилди.

ТОҲИР ва ЗУҲРО — ЎТДА КУЙМАС... МУҲАББАТ ТИМСОЛИ

Зиёратчилар кўпайиб бораётган бўлса-да, улар орасида ёдгорликка бефарқ, шунчаки, кўпчилик кўраётганлиги учун тўхтаб ўтувчилар ҳам йўқ эмас.

- Ҳа, шунчаки бир ёдгорлик қурмоқчи бўлишибди-да, бу қашқадарёликлар, - энсаси қотганини яширмади 6-7 ёшдаги ўғилчасини етаклаган меҳмон...

Зиёратчининг лоқайдгина муносабати бир воқеани эсимга туширди. 60-йиллар бошида университетда таълим олаётган қишлоқдошимиз Самарқандни томоша қилдирмоқчи бўлди.

- Қалай, нималарни тушундинг? - сўради у Амир Темур мақбарасини зиёрат қилиб чиққанимиздан сўнг.

- Қуруқ тошлардан бўлак ҳеч нарса йўқ-ку.

Менинг жавобим унинг жаҳлини чиқариб юборди.

- Эрта-индин мактабни тамомлаётган бола наҳотки бу улуғ зиёратгоҳ ҳақида шундай гапларни айтасан?!

Орадан кўп йиллар ўтди. Буюк жаҳонгир ҳақида анча-мунча китоблар ўқидим, кўп марта мақбараларини зиёрат қилдим. Лекин, биринчи бор зиёратга кирганим ҳеч эсимдан чиқмайди. Мактабда шунча йил таълим олиб Амир Темур ҳақида ҳеч нарса билмаганлигим кечириб бўлмас ҳол эди.

...Ўғилчасини етаклаган меҳмон гуруҳдан ажралиб, секин четга чиқди.

- Қаердансиз, меҳмон? - сўрайман ундан.

- Самарқанддан.

- Зарафшон соҳилида ҳам Тоҳир-Зуҳро қабри, деб аталадиган жой борлигини эшитгандирсиз?

- Кўрганман, бундай жойлар бошқа вилоятларда ҳам кўп.

Отасининг бу руҳияти ўғилчасига ҳам кўчиб, бола зерика бошлади.

- Тоҳир-Зуҳронинг қабри, деб ҳисобланадиган жойлар мамлакатимизда, балки кўпдир. Гап уларнинг сонида эмас, бу зиёратгоҳлар ободонлаштирилса, ёшларни тарбиялашда, уларни муҳаббат, садоқатга ўргатишда фойдали бўлиши аниққу?!

Катталарнинг суҳбатимиздан зериккан меҳмон бола мажмуа ҳудудидаги гулзорга, ҳайкалчаларга, чархпалакка ҳайрон тикиларди. Бирдан унинг нигоҳи ҳовуз ўртасидаги сувда қалқиб турган рамзий сандиққа тушиб, тикилиб қолди.

Вақти келиб, балки мана шу йигитча Тоҳир-Зуҳро афсонаси билан боғлиқ ҳақиқатни ва уларнинг асл қабрлари қаердалигини аниқлар, - дейман суҳбатдошимга.

***

50-йилларнинг бошларида кўримсизгина дала шийпонида болаларга қараб турган аёл болаларни алла айтиб ухлатгунча каттароқлари шийпон атрофида ўйнашарди.

- У ёққа борма, - койиб берарди шийпон қоровули шийпон ҳовлисини ўраб турувчи тизза бўйи деворчадан ўтмоқчи бўлган болаларга, - Тоҳир-Зуҳрони безовта қилманглар!

Қоровулнинг минғирлаб айтган гапларини ўйинқароқ болалар тушунмаганлиги табиий. Лекин девор ортидаги чангалзор орасида қандай сир-синоат яширинганлиги болаларга қизиқ туюлаверар эди.

- Ай, шу Тоҳир-Зуҳронинг гўридан ўсиб чиққан гулларни кўрганмисиз? - деб сўрашарди тушликка чиққан аёллар бир-бирларидан.

- Ҳа, кўрганман. Икки ёнма-ён қабрнинг бирисидан оқ гул, иккинчисидан қизил гул униб чиқади. Уларнинг алоғидаги қабрдан эса қора гул ўсади, - билағонлик қиларди улардан бири.

- Шу оқ гул ўсиб чиққан тупроқ остида Тоҳир, қизил гул ўсиб чиққан тепачада Зуҳро ётибди. Нияти қора бўлгани учун Қоработирнинг қабридан қора гул ўсиб чиққан.

Бундай тортишувлар жуда кўп давом этган. Лекин, ҳеч ким ёнгинасидаги чангалзорга бориб, бу гулларни кўришга юраги бетламас эди.

***

1960 йили Қашқадарёнинг чап соҳилида жойлашган қишлоқлар орқали автомобил йўли қурилди. Бу йўл хўжаликнинг кўримсизгина шийпони ўрнидан, Тоҳир-Зуҳро қабрининг шундай ёнгинасидан ўтказилди. Аста-секин йўл ёқасидан бошқа қурилишлар ҳам амалга оширила бошлади. Қашқадарёнинг юқори оқимидан ичимлик суви олиб келинди. Мана шу сув қувурлари ҳам Тоҳир-Зуҳрони анча-мунча «безовта» қилди...

***

Ёзнинг жазирама кунларидан бири даҳшатли ёнғин Тоҳир-Зуҳро қабристонидаги чангалзорни қоп-қора тепаликка айлантириб қўйди.

- Қўйларимни боқиб юрувдим, - дейди воқеадан воқиф Ўғил момо. - Бир маҳал машина келиб тўхтади ва ундан узун бўйли бир йигит тушиб машинасидан сатилга бензин олди. Чопиб бориб Тоҳир-Зуҳрога сепди ва яна қайтиб келиб сатилини тўлдирди. Чангалзорга икки сатил бензин сепиб олов бериб кетди...

Ҳамма лол: «Нега?» Кўзидан юм-юм ёш оқиб турган чол ниманидир пичирлаб қоп-қора кул билан қопланган тепаларга тикилиб ниманидир пичирлар эди. Маълум бўлишича, чол сув қувури ўтказаётган қурувчиларнинг техникасига қоровуллик қилган экан. Қувурни кўмиш учун экскаваторда ишлаган йигитлардан бири айнан шу Тоҳир-Зуҳро қабристони ёнида ишлаган куни тўсатдан вафот этади. Унинг қариндошлари йигитнинг ўлимига Тоҳир-Зуҳро сабабчи, деб ҳисоблашади. Шунинг учун йигитнинг укаси «айбдордан ўч олиш учун» чангалзорга ўт қўяди...

***

Қаршидан Шаҳрисабзга қараб йўл олган автомобиллар текис, равон трассада ўқдай учади. Йигирма чақиримча йўл босган ҳайдовчи бирдан тезликни пасайтирди. Тўхтаб, гулларга бурканган, замонанинг омонмонлигидан ҳақиқий қадрини топган Тоҳир-Зуҳро зиёратгоҳига ўз ҳурматини бажо келтириб, енгил уҳ тортади... Соф муҳаббат руҳи зиёратга келувчиларни қўллаб юрса ажаб эмас.

Қорақалпоғистон

ҚИШДА ОЧИЛГАН ГУЛЛАР

... Бир-бирларининг қўлларини маҳкам қисганча қўшиқ куйлаётган болажонларни кўриб кишининг завқи келади. Улар дунёдаги энг азиз инсон - ОНА ҳақида куйлашмоқда. Лекин уларнинг қўшиқлари мунгли, айримларининг кўзларида ёш қалқийди...

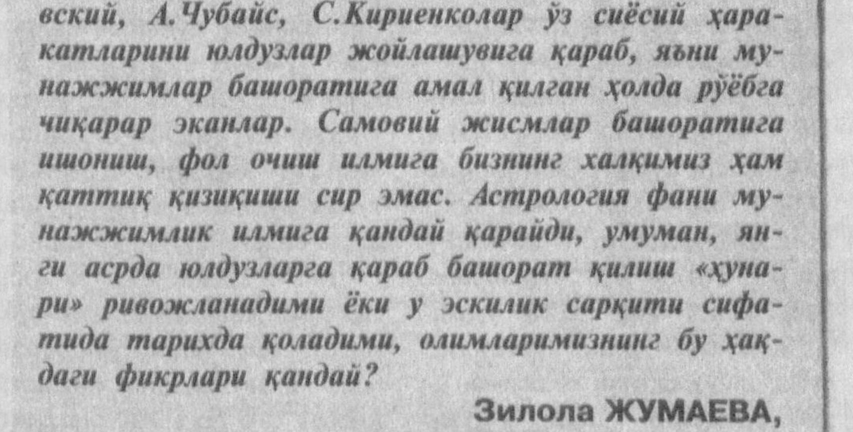

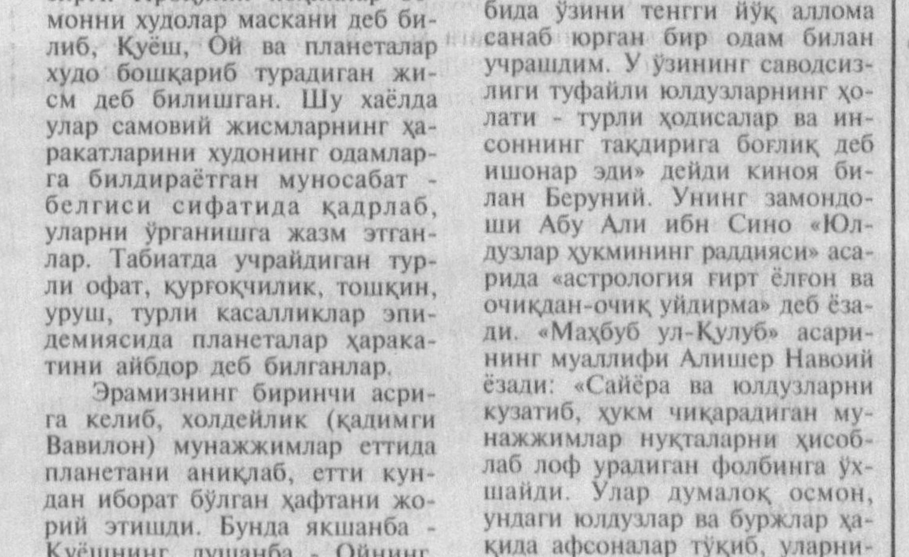

Суратларда: Чет эллик меҳмонлар (чапда) ва Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кеңгеси қўмитаси раиси Жанабой Содиқов болаларга совға улашмоқда.

Ўтган йили қишнинг илк кунида Нукус шаҳрининг 35-сонли болалар боғчасида «Марказий Осиёга инсонпарварлик ёрдами» ташкилоти ҳамда «Исеним» ...мослаштириш маркази ҳамкорликда амалга ошириш режалаштирилган «Қишки гуллар» лойиҳасининг тақдимномаси бўлди. Лойиҳага кўра, етим ва қаровсиз болаларга ёрдам бериш, уларни касбга йўналтириш, тикиш-бичиш, ўймакорлик, каштачилик ва бошқа ҳунарларга ўргатиш ишлари амалга оширилади.

Бу лойиҳа доирасидаги тадбирлар кўнгли ўксик болаларнинг келажакка умид ва ишонч билан олға босишларига хизмат қилади.

Лойиҳа уч йилга мўлжалланган бўлиб, унинг биринчи қисми келаси йилнинг май ойида якунига етади.

- Биз бу ерга худди ўзимизнинг уйимизга ошиққандек ошиқамиз, - дейди марказнинг илк ўқувчиларидан бири Бибиноз исмли қизалоқ. - Бу ер жуда яхши.

Марказ жойлашган бино ҳовлисида болалар ўз қўллари билан ўтказилган гул кўчатлар албатта гуркираб ўсади ва режалаштирилганидек «Табассум» болалар боғчаси ҳовлисини тўлдиради.

ЯХШИЛАР ГУЛШАНИ

Фозил қори Ёсин ўғли СОБИРОВ

36. ҚАЛБ ВА ИЙМОН

Ислом эзгулик дини сифатида мўмин-мусулмон биродарларимизни ҳамиша иймон, эътиқод, ҳидоят йўлига бошлайди. Аввало, инсон ҳидоят билан Яратганни танийди. Ҳидоят йўли кенг қамровлидир. Бола-чақани боқиш, касб-ҳунар қилиш ҳидояти ҳам Оллоҳдан бўлади. Яна бир ҳидоят шуки, Оллоҳ инсоннинг тан-жонини, етти мучасини бут қилиб, ҳаракат қилдиради. Оллоҳнинг ҳидояти билан масжидга келамиз - оёқ-қўлимиз, кўзимиз, фикримиз жойида, танимиз соғ, алҳамдулиллоҳ.

Энг кучли ҳидоят Оллоҳ таолонинг иймон-эътиқод беришидир.

Қалб тўрт хил бўлади:

Битта қалб - иймон ва нурга тўла қалб. Унда ҳасадга, адоватга, фитнага, фисқу фасодга жой йўқ.

Иккинчи қалб - ғилофланган, муҳрланиб қўйилган бўлади. Бундай қалбга ҳеч ким иймон сололмайди, ҳеч ким у қалбга иймон ато қилолмайди. Ўзидан ўзи рўмол ўраганни ҳам, дўппи кийганни ҳам ёмон кўриб, ғийбат қилиб кетаверади. Намоз ўқиганни ҳам ҳақоратлайди. Савоб ишни қилаётган диндорларни кўрса ғазаби келади. Қалби ғилофланган, унга насиҳату тушунтиришнинг фойдаси йўқ. Оллоҳ таоло айтади: "Шундай бандаларим борки, ҳаддан ошганидан кейин унинг қалбини динга - Ислом динига ниҳоятда ёмон кўрсаттириб қўяман". Амру маъруфдан жаҳли чиқади. Қуръондан эшитгиси келмайди. Умуман, диёнатдан гапирсангиз жаҳли чиқади.

Учинчи қалб - тўнтарилган қалбдир. Бу тўнтарилган қалб шундай қалб-ки, мўминни кўриб келай, энди иймон-эътиқодда бўлай деганда, бошқа улфати келиб, "Юр, бу ёққа, кетдик" деса, кетиб қолаверади. Бундайларнинг ҳам йўлга тушиши қийинроқ. 5-6 кун қалби тоза бўлади, 10-15 кун қалбини яна нопоклик қоплаб олади. Бир йўлда турмайди. Ўзгариб туради.

Тўртинчиси - ўзгарувчан қалб. Бир қарасангиз ибодатда, Оллоҳ деб қолади, бир қарасангиз унинг тескарисини қилиб юради. Бу қалбга ҳам унча ишонч йўқ.

Иймон ҳақида кўп гапирамиз. **Иймон ҳам уч хил бўлади.**

Биринчиси, ҳақиқий иймон. Оллоҳнинг ўзига таваккал қилиб, Яратганга сиғинадиган олий даражадаги Иймон. Яратганга кундан-кунга муҳаббати, эътиқоди ортиб бориб, Оллоҳ нимани буюрса шуни бажариб, нимадан қайтарган бўлса, ундан қайтади. Иймони ҳақиқий мўмин-мусулмон ҳамма нарсани Оллоҳ таолодан деб билади. Ҳамма нарсада тавҳиди илоҳийни кўради. Оллоҳ лойиқ кўрди - бўлди. Оллоҳ хоҳламади - бўлмади. Оллоҳ бу нарсани манъ этган - қилмайман, Оллоҳ буни буюрган - қиламан, дейди. Фалончи қилмаяптику, сен нима қиласан қилиб, деган гапга кўнмайди у. Ва у ҳар кимнинг ғоясини кўтариб ҳам юрмайди. Худонинг ўзига ишониб, ўзига эътиқод қилиб, Парвардигори Оламнинг ҳар бир кўрсатган кунига шукурлар айтиб юради. Илоҳий маълумотларга худди кўргандек ишонади.

Иккинчиси - иймони тақлидий. Бу иймондагилар бошқаларга тақлид қилиб ўзини мусулмон сановчилар. Биров орқали ҳаракат қилади. Биров айтади, мана бу йўл шундай, унақа эмас деса, ўшанга ишонади. Бошқасиникини тан олмайди. Бу тақлидчининг иймони. Масалан: "Ҳизбут-таҳрир"чиларда гўё иймон бору, бошқасида иймон йўқ. Тамом. Мана шуни маҳкам ушлайди. Лекин эргашаётган одами ким, мақсади нима билмайди. Аслида Оллоҳга ишониб, Оллоҳ таолонинг ўзига таваккал қилиш керак. Яна шундай иймон борки, бундай иймон эгаси мунажжимларга ишонади. Фолбинларнинг сўзини баланд кўтариб юради. Мунажжимларнинг хабари ҳам доим тўғри чиқавермайди. Баъзида тескари ҳам бўлиб қолади. Оллоҳ ирода қилмаса ҳеч нарса бўлмайди.

Учинчи хил иймон - истидлолий, яъни далилий иймон. Ҳамма нарсани билади. Оллоҳнинг борлигини билади, бунга далил келтира олади. Илми зўр, шу жиҳатдан уламолар иймони ҳам дейилади. Аммо билиб туриб буйруқни бажармайди. Оллоҳ бор дейди, номоз ўқимайди. Оллоҳ бор дейди, рўза тутмайди, закот бермайди. Оллоҳ бор дейди, Оллоҳнинг манъ этган нарсасини қилади. Оллоҳга ишонади, Пайғамбарга ишонади, қиёмат кунига ишонади, шунинг учун ҳам улар иймонли дейилади.

Уччала иймон эгалари ҳам мусулмонлар ҳисобланади. Чунки "Ла илаҳа иллоҳлоҳ Муҳаммадун Расулиллоҳ" дейишади. Лекин истидлолий иймон соҳиблари намознинг фарзлигини билиб туриб, яна бир хил нарсаларнинг ҳаромлигини билиб туриб, буйруқни бажармайди. Шунда ҳам уларни иймонсиз, кофир деёлмаймизки, Оллоҳни бор деб турибди, лекин қўрқуви йўқ.

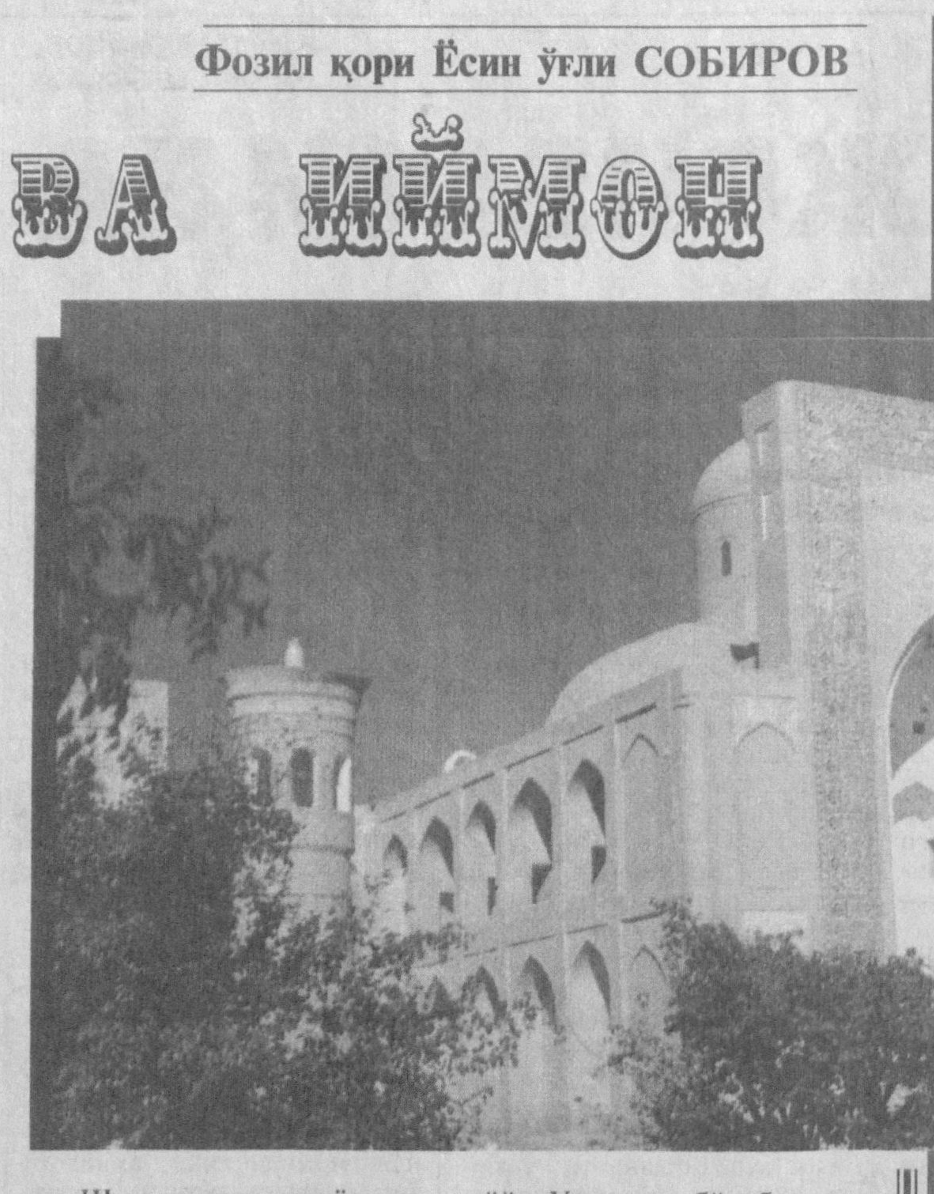

Шуни ҳам ҳамиша ёдда тутиш керакки, шайтоннинг галга соладиган иши бўлади, эртага қиларсан, индиндан бошларсан, эй нафақага чиқиб олгин, дунёнинг ишидан қутулиб олгин, хотиржам бўлиб олгин, ана шундай галга солиб келади. Шу йўсинда шайтоннинг сўзи билан ана-мана дегунча бандаси дунёдан ўтиб кетади. Лекин Парвардигорнинг раҳмати кенг, мағфирати беадад. Оллоҳ йўлни осон қилган. Афсуски, бандалари ўзларича тор қилиб, қийинлаштириб оладилар. Ҳар бир гуноҳ учун, дейди Оллоҳ таоло, - бандаларнинг ўзи жавоб беради, ҳисоб-китобини ўзим қиламан. Одамзот китобларни остин-устун қилиб шунақа гапларни гапирадики, баъзан динга кирган одамни диндан ҳам чиқартириб юборади. Нимага керак бундай қилиш? Нимага Худонинг раҳматини қизғанасиз? Нима ҳаққингиз бор, бир инсонни дарров кофир қилиб юборишга. Умуман, иймонсиз қилиб юборишга нима ҳаққингиз бор? Ҳар бир банда қилган гуноҳларига ўзи жавоб беради. Сиз ўзингизни билинг. Ҳеч кимнинг гуноҳи бошқа бир одамнинг гуноҳига қўшиб, юклаб қўйилмайди. Биров тўғрисида жавоб бермайсиз. Тўғри, фарзандларингиз бор, авлодларингиз бор, уларга гапирасиз, тушунтирасиз. Лекин ўшаларга ҳам иймон беролмайсиз. Нуҳ Алайҳиссалом кемага чиқмасдан сувда сузиб юрган ўғлига "Эй, болам, кемага чиққин, биз билан бўлгин, кемани Оллоҳнинг буйруғи билан ўзим ясаганман" деса, ўғли, "Эй, бу сув ҳозир тўхтайди, сузиб нариёққа бориб оламан", деб кўнмайди. "Кел, болам, кемага чиққин", деса яна "Кемангларга чиққим йўқ" дейди. Ота қарасаки, ўғли чўкаяпти. "Оллоҳим, ўғлим чўкаяпти" деса, "Сендан эмас ўғлинг", деган овоз келибди Оллоҳдан. "Лайсабин Аҳлик, сени аҳлингданмас боланг, камарингдан бўлган боланг сенинг динингдамас, иймони йўқ. Улар ғарқ бўлиб кетадиган кофир аҳли билан бирга". Нима қилсин энди, Нуҳ алайҳиссалом, ўғлига иймон беролмади. Иброҳим алайҳиссалом ота-оналарига иймон беролмади. Лут Алайҳиссалом хотинларига иймон беролмади. Шунча одамни мусулмон қилиб, хотинларини мусулмон қилолмади. Муҳаммад Мустафо саллолоҳи Алайҳи вассаллам ўзларини тарбиялаган амакиларини мусулмон, мўмин қилолмадилар. Ҳатто битта амакилари Исломнинг, Пайғамбарнинг душмани бўлди. Оллоҳ иймон бериб, ҳа, Оллоҳга ишонаман, лекин ибодат қилмайман деган одамга: "Ибодат қилмасанг, ишонганинг билан фойдаси йўқ, сен кофир экансан" деб юборманг яна. Оллоҳдан ҳаққига инсоф-тавфиқ сўранг. Шу ишончи йўлга солиб қўяди. Биз турли-туман одамларни кўрамиз. Мажлисларда, йиғинларда ишонмайман динингга, нима дейсан, дегувчилари ҳам бўлади. Мен эътиқод қилмайман Ислом динига, дин деб ҳам эътироф қилмайман, дейди баъзилари. Ҳа, шундай одамлар бор. Албатта бундайлардан Оллоҳ бор, Пайғамбар ҳақ, деб турганлар кўпроқ-ку! Бу кабиларни, динингни бир пулга олмайман, деганларни каторига қўшиб, бирдан кофирнинг сонини кўпайтирмайлик. Сиз унинг ҳаққига дуо қилинг. "Илоё Оллоҳ ибодатига лойиқ кўрсин. Шу ишончинг, шу эътиқодинг сени нотўғри йўлдан қайтариб, ибодатга солсин" деб дуо қилинг.

Вақти билан, Оллоҳ буюрса ибодатларни бажарамиз ҳаммамиз ҳам. Беайб парвардигор, 12 ёшимиздан бажарганимиз ҳам бор. Ҳамма вақти билан Оллоҳни таниб, Яратганининг ҳидоятига кириб келади-да. Уни кофирдан олиб кофирга солиб, Оллоҳ гуноҳларингни кечирмайди, дейиш бўлмайди. Динимизда мажбурлаш йўқ. Оллоҳдан сўрайлик, ҳар бир мўмин-мусулмоннинг қалбида иймон, Ислом нури порласин.

ЧОР БАКР ҚАДР ТОПМОҚДА

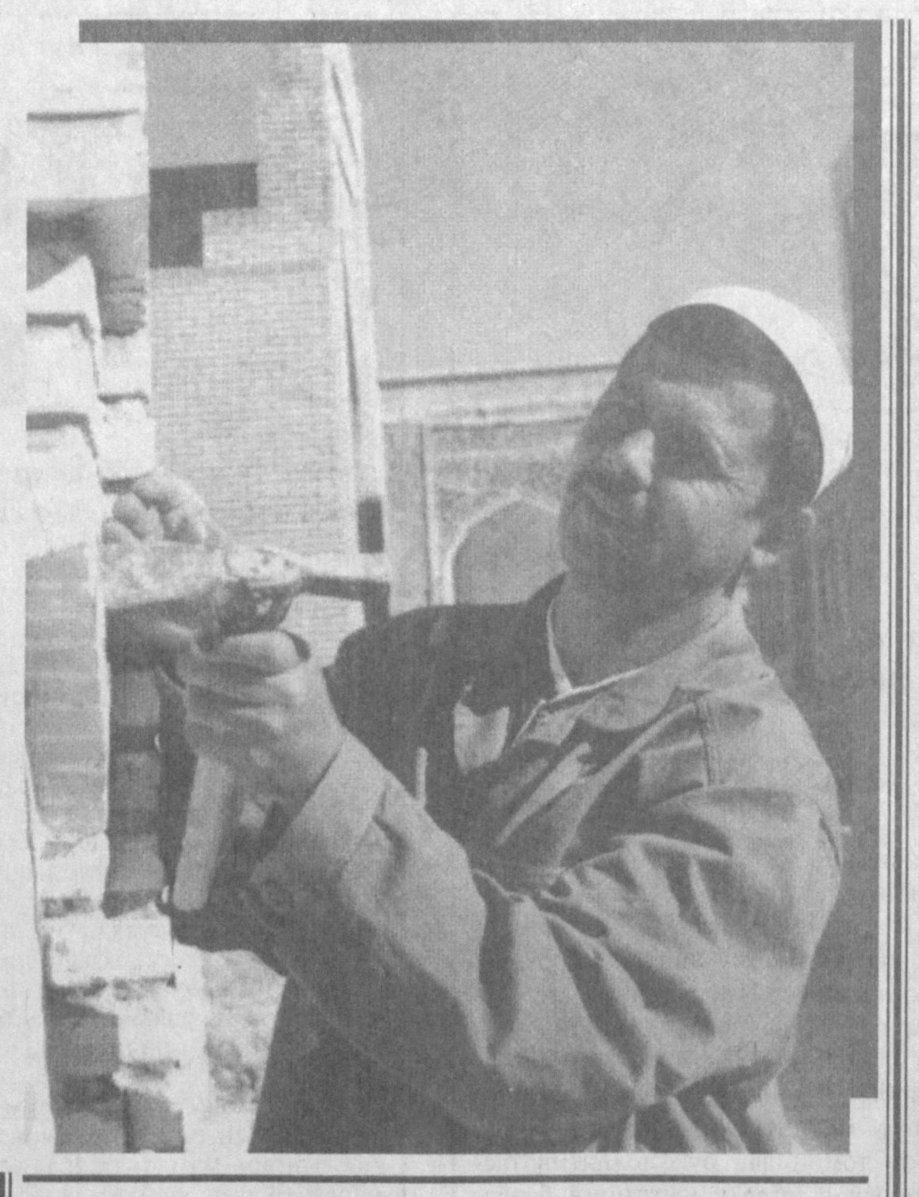

Бухоро вилоятидаги Чор Бакр тарихий обидалар мажмуи Қизил империя даврида оёқости қилиниб, харобага айланиб қолган эди. Зиёраттоҳ Мустақиллик йилларида ўз қадрини топди. Тарихий обидалар йил сайин чирой очиб, ажойиб зиёратгоҳга айланиб бормоқда. Унинг янгидан тикланишида бухоролик кўплаб усталар ўз улушларини қўшмоқдалар. Тарихий обидаларни таъмирлаш соҳасида 22 йиллик тажриба орттирган Олимжон Абдиев ҳам хайрли ишдан четда қолаётгани йўқ.

Суратларда:
- Чор Бакр тарихий обидалар мажмуи кўриниши;
- уста Олим Абдиев иш устида.

Дониёр ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

ТАРБИЯ АСОСИЙ МАШҒУЛОТИНГИЗ БЎЛСИН

Ҳожи Абдураззоқ ЮНУС,
Ўзбекистон мусулмонлари идораси раисининг ўринбосари.

Бисмиллоҳир раҳмонир раҳийм!
Оила жамиятнинг бир бўлаги. У соғлом бўлса, жамият ҳам соғлом бўлади ва гуллаб яшнайди. Оллоҳ таоло оиланинг муқаддаслиги, унинг нақадар улуғлиги ҳақида Қуръони каримда шундай баён қилади:

«Ўз жинсларингиздан Сизлар учун жуфти ҳалоллар яратиб берди, токи улар билан ҳаловатли турмуш қургайсизлар. Ўрталарингизда меҳр-муҳаббат туйғусини пайдо қилди. Бу эса Оллоҳнинг бирублигининг нишоналаридандир. Ақл-идрокли фикр юритувчилар учун бунда кўп ишорат ва аломатлар бордир». (Рум, 21).

Уйланиб, оила қуриш Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалломнинг суннатларидир. Чунончи, бир Ҳадиси шарифларида айтадиларки: ***«Никоҳли оила қуриш менинг суннатимдир. Кимки менинг суннатимдан воз кечса, у менинг тўпимдан эмас».***

Бизлар шу ҳақиқатни эътироф этган ҳолда турмуш қуриш, оила тебратиш ва фарзанд тарбияси каби муҳим ишларда диний ва миллий анъаналаримизга риоя қилиш билан бирга, оила ва никоҳ ҳақидаги давлатимиз чиқарган қонун-қоидаларга ҳам қатъий амал қилишимиз лозим бўлади. Фуқаролар маълум қонуний меъёрларга риоя қилиш билан бирга, Ислом динида ҳам ота-онанинг муайян ҳуқуқ мажбуриятлари қатъий белгилаб қўйилганидан хабардор бўлишлари керак.

Масалан, ота-она тартибинтизомли, ахлоқ-одобли ва сабр-қаноатли бўлмоғи лозим. Оилада фарзандларни иймон-эътиқодли, инсофу диёнатли, меҳру мурувватли қилиб тарбиялаш катта аҳамият касб этади. Она Ватанга садоқат, илму-урфонга муҳаббат каби эзгу туйғулар ва одамийлик, меҳнатсеварлик, ҳалоллик сингари олий фазилатлар ана шу оилада шаклланади. Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаллом бир Ҳадиси шарифларида айтадиларки: ***«Ҳеч бир ота ўз фарзандига яхши тарбия бериш ва одоб ўргатишдан ортиқ ҳадя қилолмайди».*** Иккинчи ҳадисда: **«Оллоҳ ризо бўлишини истасангиз, болаларингизга доимо адолат қилинг»** десалар, бошқа ҳадисда эса ***«Фарзандларингизни ҳурматланглар ва уларнинг одобини гўзал қилинглар»***, - деганлар.

Ёшлик - қайтарилмас фурсат ва ажойиб бир даврдир. Уни эҳтиёт қилиш, йигит-қизлар ўз умрини самарасиз ўтказишларига йўл қўймаслик, катталарнинг ёшларимиз олдидаги масъулиятли вазифасидир. Ҳар бир инсоннинг дунёга келишига ота-она сабабчи бўлса, уларнинг ҳаётда ўз ўринларини топишларида устозлари сабабчи, дейди доно халқимиз. Бизлар фарзандларимизни устозлар ва ўзидан ёши улуғ кишиларни ҳурмат қилишга, кичикларни иззат қилишга ўргатишимиз даркор. Ривоятда айтилишича, бир киши елкасида онасини кўтариб олиб Каъбани тавоф қилдирар эди. Тавофдан тўхтагач, Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалломдан «Онамнинг ҳаққини адо қилдимми?» - деб сўради. Шунда Расулуллоҳ (с.а.в.): «Йўқ, бу ишинг онангни қийналган бир ҳолига ҳам тўғри келмайди», - дедилар. Ҳадиси шарифда айтиладики: ***«Қайси бир мусулмон ота-онасини ҳар куни зиёрат қилиб турса, Оллоҳ таоло унга жаннат эшикларидан иккитасини очиб қўяди. Агар улардан бири барҳаёт бўлиб, уни зиёрат қилиб турган бўлса, бир эшик очиб қўйилади. Агар уларнинг бирontaсини норози қилса, Оллоҳ таоло ҳам ундан норози бўлур. Ҳатто, ота-она фарзандига зулм қилган ҳолда ҳам уларни розилигини топмоқ зарур».*** Бу ҳадиси шарифда ҳар бир фарзанднинг ота-оналарига ғамхўр бўлишлари ниҳоят даражада аҳамиятли эканлиги уқдириб ўтилган.

Бунинг учун ҳар бир ота-она - қайси касб эгаси бўлишидан қатъий назар, фарзанди тарбиясига фурсат топа билиши лозимдир.

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ
ҲАФТАНИНГ ИККИНЧИ ЯРМИДА

Қўй (21.03-21.04). Ўтаётган ҳафта фақат янгиликларни ваъда қилаяпти. Чоршанба тинч, осуда ўтади. Якшанба куни ғаройиб учрашув кутилмоқда. Иш юзасидан учрашувни эса пайшанбага тўғирланг. Жума кунги харидингиз яхши бўлади. Шанбада пул топасиз.

Бузоқ (22.04-20.05). Ҳафта сиз орзу қилгандан ҳам ажойибдир! Шу кунларда қувончли хабар кайфиятингизни кўтаради, кутилмаган учрашувлар шоҳиди бўласиз. Айниқса, кетма-кет ҳамёнингизга пул тушиб, моддий аҳволингизни ўнглаб олишингизчи? Ғайратингиз ошиб-тошиб хатто якшанба куни ҳам ишлар билан машғул бўлишингиз мумкин.

Эгизаклар (22.05-21.06). Ойнинг ўн беши қоронғу бўлса, ўн беши ёруғ, дейдилар. Ҳафта сиз учун ана шундай кечиши мумкин. Аввалига одатдагидек осойишта бошланган кунларнинг бирида алданиб қолишингиз ё ишингиз олға бормаслиги мумкин. Лекин кўпам умидсизланманг. Дам олиш кунларида кўнгилли учрашувлар, дилкаш суҳбатлар кутаяпти.

Қисқичбақа (22.06-22.07). Шу кунлар сизларга хотиржамлик ваъда қилмоқда. Кунлар бир маромда осойишта кечади. Ахир, эсингиздадир, олдинги ҳафтада бироз асабийлашдингиз, чамаси, соғлигингиз ҳам безовта қилди. Энди тинчланиш керак. Яхши хабар, мароқли дам, спорт билан шуғулланиш, дўстлар билан дийдорлашув, кўнгилдагидек харид - буларнинг ҳаммаси айни дамда сиз учун муҳим ва зарур.

Арслон (23.07-22.08). Шикаст етишидан эҳтиёт бўлинг, саломатлик ҳақида ўйланг. Ўтаётган кунлар сизга яхшилик ва хурсандчилик келтиради. Айниқса, ҳафтанинг ўртасини айтмайсизми? Жумадаги саргузаштли учрашув ва якшанбадаги ёқимли хабарлар руҳиятингизнинг кемтик жойларини тўлдиради.

Паризод (23.08-22.09). Қаранг, бу ҳафтада ҳам сизга шодлик ҳамроҳ. Ҳар бир кун яхшилик ё севинч олиб келади. Аввали ҳам, охири ҳам учрашувларга бой. Ҳафтанинг иккинчи ярми бутунлай сизники: пайшанба ва якшанбада чўнтагингизга пул тушиши, жумада кўнгилдагидек бозор-ўчар қилишингиз, шанбада эса қалбингизга яқин киши билан дилдан суҳбат қуришингиз мумкин.

Тарози (23.09-22.10). Ҳафтанинг фақат бир куни, яъни бугун соғлигингиз безовта қилишидан эҳтиёт бўлинг. Қолган кунлари сиз учун тинч-осуда ва омадли ўтади. Ҳафтанинг иккинчи ярмида эса ишларингиз юришганидан-юришиб, бунинг устига олислардан хушхабарлар ҳам эшитасиз.

Чаён (23.10-22.11). Чоршанба куни ишда ё уйда бирон бир можаро чиқишига йўл қўйманг. Бошқа кунлардан хавотирланмасангиз бўлади. Душанбада олган тузуккина пулни пайшанба куни сарф қилишингиз мумкин. Дам олиш кунлари омадли ва амалий учрашувлар учун қулай келади.

Ўқотар (23.11-21.12). Сиз учун ҳафта тенг иккига бўлинган. Биринчи ярми кўнгилли, иккинчи ярми нохушроқ. Чоршанба куни ғайрат билан фаол ишлагач, пайшанбани бироз хотиржам ўтказинг, яхшиси спорт билан шуғулланиб, ҳордиқ чиқаринг. Жумада эса у ёки бу можароли вазият юзага келиши мумкин. Якшанба куни бирон бир жиддий ишга қўл урмаганингиз маъқул.

Тоғ эчкиси (22.12-19.01). Ажабо, ҳафтанинг қувонч ва ташвиши теппа-тенгдир. Унинг дастлабки уч кунида мароқли учрашувлар, дилдан суҳбатлар, ишда муваффақиятлар ваъда қилган бўлса, энди сиздан эҳтиёткорлик, чидам-матонат талаб қилинади. Чунки, ишингиз олдинга юрмагани етмагандек, кимдандир, нимадандир алданиб қолишингиз эҳтимоли бор.

Ковға (20.01-18.02). Ҳафта сиз учун қулай ва омадли. Бу кунларда ўзингизга ёққан нарсани харид қиласиз, ишда муваффақиятларга эришасиз, тасодифан яқин кишингизни учратасиз, айниқса, иш ҳафтасининг охирги куни қаттиқ ишлагач, шанбада дам олишингизга тўғри келади. Якшанбада бирор жиддий ишни мўлжалламанг.

Балиқ (19.02-20.03). Ҳафта бошида рўй берган қувончли дамлар кайфиятингизни кўтаради, сўнгра ишларингиз ўнгидан келиб, кучингизга куч қўшилади. Ишдаги фаолиятингиз якшанба куни авжига чиқади. Ора-чора дам олишни, мароқли суҳбатларни ҳам унутманг.

БОШҚОТИРМА

Энига: 1. а). Билим манбаи. б). Тахмин, мўлжал. 2. а). Юз, бет, чеҳра. б). Янги ой. 3. а). Ақлсиз. б). Газлама. 4. а). Беморга берилади. 5. а). Европача чойхона. б). Нола, фиғон. 6. а) саҳоба. б). Уй ҳайвони. 7. а). Соч, мўй. б). Ранг. 8. а) Буйруқ феъли. б). Қадимги оёқ кийими. 9. а). Коинот. б). Мисрдаги дарё. 10. а). Ёзма мурожаат. б). Тожикча «биз» сўзи. 12. а). ранг. б). таъм, маза.

Бўйига: 1. а). Фойдали қазилма жойи. б). Чингизхон авлоди. в). Ёнғоқни... 2. а). Ихтиёр, хоҳиш. б). Одат, расм, таомил. в). Арабча ҳарфнинг номи. 3. а). Тайёргарлик. б). Ёқимли ҳид. 4. а). Жабр, зулм. б). Аёллар исми. 5. а). Дастур, қоида. б). Болалик хотин. 6. а). Қадимги ер ҳайдаш техникаси. 7. а). Майса, ўт. б). Текис, тўғри. в). Юклама. 8. а). Қайғу, ситам. б). Ширинлик. 9. а). Шахматдаги ҳолат. б). Офарин, тасанно. в). Нота номи. 10. а). Бирор воқеа, ҳодисадан дарак берувчи белги. б). Кундалик емиш.

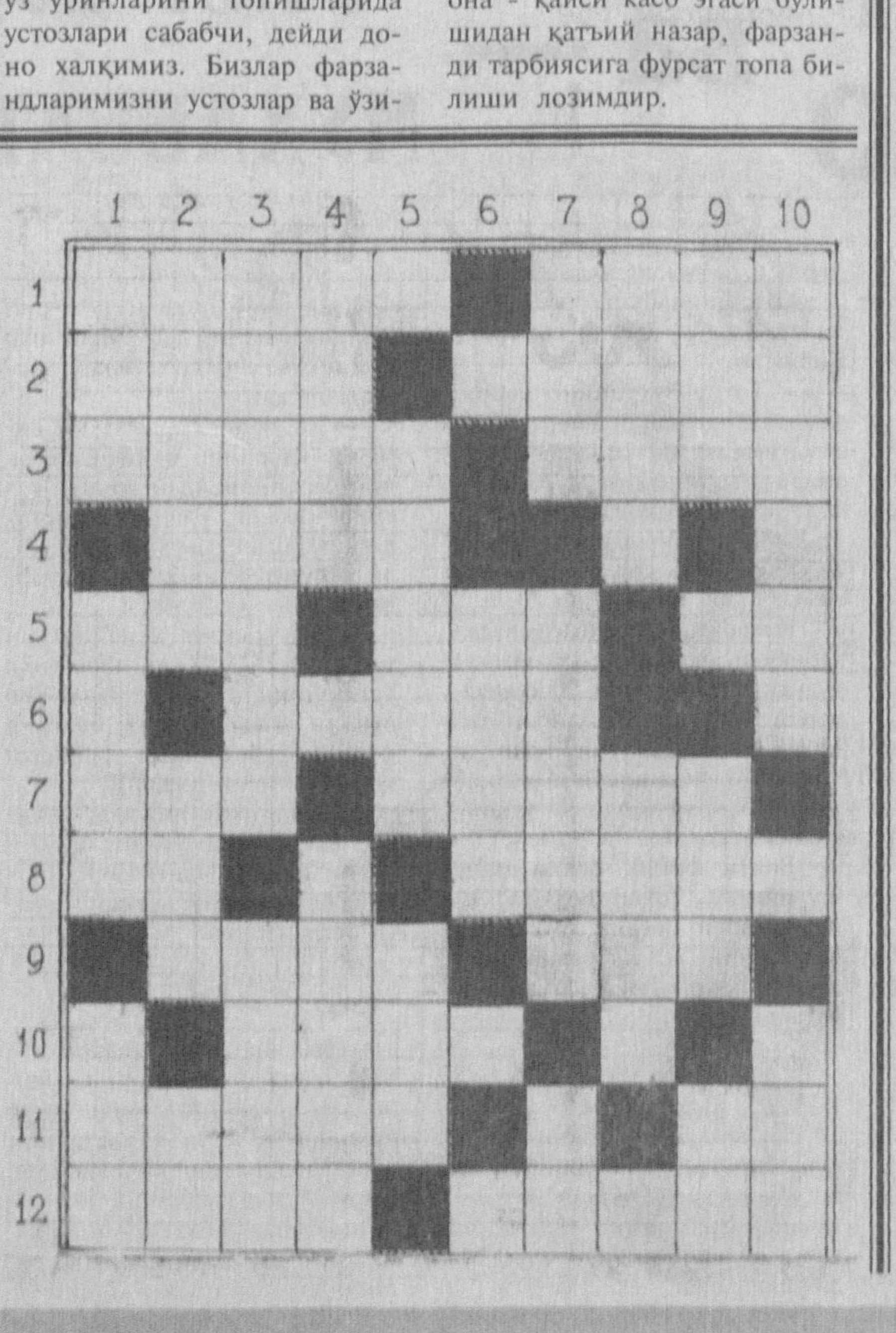

MAHALLA га
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

обуна бўлиш учун ҳеч қачон ҳали эрта ёки кеч деб ўйламанг.

Хизмат беминнат, уловидан тушови қиммат...

MAHALLA
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри
Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Шуҳрат ЖАЛИЛОВ
Иброҳим РАҲИМ
Расул РАҲМОНОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари)
Рустам ҚОСИМОВ

Масъул котиб:
Аслиддин БЎРИЕВ
Навбатчи:
Олим БЕГАЛИЕВ
Саҳифаловчи:
А. ЮЛДАШЕВ

IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма табоқ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси, Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41.

Буюртма Г-1037
Топширилди—20.30